

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Feladó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Egy készülő expozé.

Budapest, október 30.

(K.) Egyelőre még alig vagyunk az indemnitásnál s hogy mikor leszünk túl rajta, azt talán csak az a szeszélyes szellem tudná megmondani, amelyik a szélsőbal taktikáját sugalmazza. A budgetvita persze messi van s annak is csak negyedik vagy ötödik stációján jutunk el a kultuszvitához. Ha egyszer ott leszünk, meghallgatjuk Wlassics Gyula expozéját, melylyel még egyszer sem maradt adósa a parlamentnek, amióta miniszter. Erről az expozéról, mely messi van és fölszines hit szerint csöppet sem lehet aktuális, érdemes néhány szót ejteni már a mai napon is. Miért? Azért, mert Wlassics Gyula igazán a publikum előtt csinálja az expozéját s tárva-nyitva tartja műhelyének ablakait, hogy mindenki beláthasson. Az expozé uralkodó gondolata különben is változatlan: az oktatásnak egységesen nemzeti alapra fektetése. Ezt nem kell az ablakon keresztül fölfedezni, mindenki ismeri. De igenis a publikum előtt csinálja a kultuszminiszter a részleteinek rajzát s aki akarja, a részletek rajzából összerakhatja magának az egész tervet, még mielőtt az expozé pragmatikusan összefoglalná. Erre az esztendőre esik ugyanis az ifjúsági egyesületeknek alakítására vonatkozó rendelet, az új tanterv kibocsátása, az iskolaszékek új rendje és több olyan intézkedés, mely külön-külön és együttesen a nemzeti oktatás kiépítését szolgálja, világosan és céltudatosan. Ezekre mindenki emlékezhetik s hogy szerepük lesz az expozében, kétségtelen.

De azt a távoli expozét minden okos rendeletnél aktuálisabbá teszi a miniszter váratlan látogatásai Belényesben, Brassóban, Szegben. Két pont megadja a vonal irányát,

három ilyen látogatás elárulja a politika tendenciáját. Nyilvánvaló, hogy a miniszter maga akar meggyőződést szerezni a nemzeti iskolák igazi szelleméről, hogy a gyűjtött adatok alapján intézkedhessék az oktatás nemzeti érdekének föltétlen kielégítése iránt. Semmi kétség, hogy a miniszter nem vaktában pécezta ki a máppán Belényest, Brassót és Szegent. Az ő saját külön mappáján bizonyára megkércuzázta Nyitrától Árváig az egész felvidéket, nemkülönben a déli Magyarország nemzeti városait. S nem lesz meglepő, ha rövidesen felbukkan itt vagy ott s a katedrán terelve, megizzasztja egy kicsit a tót és sváb nebulókat is, mint ahogy izzadtak a szászok és az oláhok. Ez tehát nem hirtelen szeszély és kalandos ötlet: rendszeres tendencia van benne. A miniszter rájött, hogy éppen magyar nemzeti szempontból nem érheti be tovább a mai tanfelügyelet jelentésével. A tanfelügyelő, ha nagyon lelkiismeretes, talán fölkeresheti kerületének minden iskoláját — egyszer; ha nagyon éber, talán kikerülheti, hogy valóság helyett ne Potemkin-adatokat kelljen elrubrikázni; ha nagyon becsületes, talán több súlyt fektet jelentésében az adatok teljességére, mint fáradozásainak kiemelt elbeszélésére. S mindezt szívesen elismerjük a tanfelügyelőkről. De a kerületek lehetetlenül aránytalanok, az ellenőrzés lehetetlenül túlnő a fizikai lehetőség határain s azonfelül ott van a speciális magyar többség: a jelentés-láz. Teremtő szent Isten! Ha minden jelentés katonává elevenednék, a világ legnagyobb hadserege Magyarországra volna. A fűszálakat, a csillagokat, a tenger csöppjeit hamarabb meg lehet számlálni, mint a magyar jelentéseket. Nincs azoknak száma. S a jelentésektől nem jut a tanfelügyelet az ellenőrzéshez.

Legalább a komoly, a számbavehető ellenőrzéshez.

A miniszter tehát félre teszi a jelentéseket és megy maga ellenőrizni. Nagyon helyes — de csak egyelőre. Mert a végén akármilyen nagy elfoglaltságu a tanfelügyelő, minden dolog nélkül a miniszter se szűkölködik. Váratlan utazásait nem állandósíthatja. És a második esztendőben már nem is volnának olyan igen nagyon váratlanok az ő felbukkanásai. Tótok, svábok, románok és szászok vajmi hamar tudnának úgy berendezkedni, hogy egy-egy váratlan miniszteri látogatás még ne döntse halomra az ő államellenes törekvéseiket. Az állami iskolákról nincs szó, mert hiszen azokba olyan emberek kerülnek, akik magyaroknak kívánják őket. De a felekezeti iskolákban megbúvó államellenes törekvés még valami külön érdemet látna benne, hogy a miniszter éberségét is kijátszhatja és a nemzeti tanuló-ifjúságnak külön gyönyörűség volna a párhuzamos tanulás. Egy a maga jövőjének és egy a miniszter urak megtérfálására. Hát a váratlan látogatásokból hiába is akarnának rendszert csinálni. Nem is hiszszük Wlassics Gyuláról, hogy ilyesmire gondolna. De éppen azért fontosak ezek az első váratlan látogatások. A nemzeti oktatás minden lappangó akadályát rovására kerül így. És ha a felvidéken, Délmagyarországon, vagy bárhol egyebütt már készülne a fátýol, mely az államellenes törekvések adatait eltakarja, a szimptomák rokonsága világossá fogja tenni a miniszter látását. Ahogyan az egyik frakció dolgozik, olyanformán csinálja a másik is. A fátýol tehát már nem csalhat. Azokat a megfizethetetlen benyomásokat, melyeket Wlassics Gyula az első, igazán váratlan látogatások során gyűjtött, semmiféle szemfényvesztéssel

TÁRCA

Egy öreg úr naplójából.

Hazafelé ... Az ősi éj sötétje
Reáborult a bűnös Budapestre,
Ezer gázlámpa hint bús fényt az éjbe
Ködfoltokat ezüstszínűre festve.
Magános léptem visszakong az éjben.
Kihalt az utca ... Egyedül vagyok.
Csak odafőn, ködön túl, messzeségen
Hunyorgatnak álmos kis csillagok.

A napnak vége ... Egy sugár kiegészít.
Boldog ifjúkor: semmiség neked,
Kit még ragad, hajszovala úz az élet
S lelkedbe önti a reményeket.
Az új nappal néked csatát kezdője,
Rajt' álmaid egy győzelmes sereg;
Az új nap nekem: — multak temetője,
Hol tar lombról száraz levél pereg.

Nem a halál szomorú e világban,
Hogy megöregszünk, oh! az rémítő.
Hogy tiszta szemmel, megőrzve várom
A vénséget, amint elmébe jó.
Hogy nincs lázongás, akarát, erőszak,
Csak megadás van, lassú, hallgatag;
Minden gyönyör szolgálja a nalának,
Mintha teremve érte volna csak.

Mindegyik esők, mit órádra lehelttem,
Remegő ajku, szőke kedvesem,

Az ölelés, amelyben önfeladten
Ezer tavaszt álmodtál át velem,
A forrongó, vad, szenvedélyes vágyak,
Mikor két élet egy gyönyörbe vesz,
Minden perc része a nagy búcsuzásnak,
Mindegyik esők új sirhantot jelez.

És itt, e szürke, bánatlepte éjben,
E temetői csöndnek közepén,
Az emberekől elhagyatva, érzem,
Holnap már nincs ... A multban éltem én!
Csak az emlékek reszketnek szívemben,
Úgy, mint mikor a nap nyugodni tér,
Ujra kigyúl fénye százezren szegben,
Violaszínű s bíbor, mint a vér.

Hegyormok égnek, kupolák ragyognak,
Villognak messzi, fénylő ablakok,
Aranyos színe van fának, bokornak,
A Duna síkja is izzón ragyog.
Felhők reszketnek vert arany tűzében,
Nyugat felé a fény mind összefoly,
Tűzek lobognak a földön s az égen ...
... Pedig a nap már nincsen is sehol!

Pásztor Árpád.

Egy kis fertályóra.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Thury Zoltán.

Három ur zavarta meg munkájában az író.
Az első kis köpös ember volt, egészséges, pirosra vált orcával s rövidre nyírott, ritkás, szürke,

olyan kemény hajjal, amilyen az utcaseprő-gép hengerén a kefe. Bemutatta magát: Gáll István bírósági végrehajtó — s nagyot rántott az írón felülől lefelé a kézszorítással. Az író vézna, szőke kis ember volt s különben is szörnyen vigasztalan, aggodalmas pislogásu, sarokba szorított adós ebben a pillanatban. Ha tudniillik csak úgy durván felköték az asztala mellől, olyanforma ember lett belőle, mint a sánta, akitől elveszik a mankót. Az ajtókat úgy leste, mintha most mindjárt meg akarna szökni. Még kínosabb aggodalom remegett az arcán, amikor a másik szobából apró lábak tapicskálása hallzott be. Figyelt, hogy vajon nem jönnek-e be a gyerekek. Volt már tudniillik akkora is közöttük, a ki aggodalommal figyelt ki a pillát alól az olyan urakra, akik így hármashen jöttek. — A második emberen hosszú, láthatólag nem az ő testére szabott felöltő volt. A lábain rövid, a bokán alig valamivel alul érő nadrág feszült meg a csizmaszáron. Vén, itt-ott kikopott szakállu, vizes szemű ember volt különben. Morogva köszönt s könyökig belemászva a felöltőbe, tintatartót, tollat vett elő s a papírosokkal együtt kirkatta az asztalra. A harmadik ur fiatal ember volt. Az átlagos ügyvédség. Kis bajuszkával. Nem kopott, de nem is jól öltözött, nem okos arcu, de nem is buta. Valaki valahol közből. — Egy kicsit untá magát. Mutatta, hogy érti a dologban a formalitást. Az író uraknál sohase kerül licitációra a sor. Azok az utolsó pillanatban mindig fizetnek valamit.

Ahogy kibámult az ajtón, azt mondta: — Gyönyörű itt a kilátás. Az íróasztalon papírosok zizegtek s dunnyogva mondott valamit beléjük a vén ember. Összerendezték az iveket. Csend volt, mire az ügyvédség újra csak kifelé fordult: — igazán gyönyörű. — Miután így elszéledtek kissé, az író hirtelen átment a másik szobába. Ott egy öreg asszony férfi-íngeket foltozott.

— Ne tessék beereszteni a gyerekeket hoz-

sem törölhetik ki lelkéből és meg vagyunk róla győződve, hogy a miniszter ezekből a látogatásokból többet tanult, mint a legbecsületesebb és legjobb hiszemű jelentések egész garmadájból. Most már tudni fogja, mit kell csinálnia a magyar nemzeti oktatás egysége és teljessége érdekében. És bizonyos, hogy abban a távoli expozéban nemcsak a személyesen gyűjtött adatok, de még sokkal inkább az adatokra épített javaslatok fogják a nemzetet érdekelni.

Mik lesznek a javaslatok: nem tudjuk. Talán korai is volna róluk beszélni. De jól esik a kultuszminiszter expozéjának nyitott műhelyébe betekinteni, mikor látnivaló, hogy a mester maga jár a legbiztosabb anyag után, maga vigyáz a munkásokra, maga figyeli a munka tempóját és maga fogja a vésőt, hogy kiformálódjék a magyar nemzeti oktatás szobra, melynek tervét mindnyájan gyönyörködve néztük.

BELFÖLD

Darányi székelyföldi útja. Székelyudvarhelyről táviratozzák, hogy Darányi Ignác földművelésügyi miniszter tegnap délután székelyföldi útján Para-árdól Székelyudvarhelyre érkezett. A miniszter, kit az útja mentén levő községek lakossága szíves fogadásban részesített, számos községben megállt, közvetlenül érintkezett a lakossággal a számos székely udvar és gazdaságot megtekintett. A miniszter este 7 órakor érkezett Székelyudvarhelyre, ahol Hollaky Artúr főispánhoz szállott. Ma reggel kilenc órakor az udvarhelyi megyei gazdasági egyesület a megyeháza nagytermében közgyűlést tartott, melyen Darányi Ignác is megjelent. Hollaky főispán, az egyesület elnöke üdvözölte a minisztert s átadott neki egy emlékiratot, melyben az egyesület a gazdasági viszonyok javítására vonatkozó terveit adja elő. A miniszter válaszában a kormány nevében nyilatkozott; kijelentette, hogy a kormány állandó szeretettel foglalkozik a székely-kérdéssel; a maga részéről örül neki, hogy az udvarhelyi megyei gazdasági egyesület gyakorlati eszmékkel foglalkozik s megígérte, hogy nemcsak a középontban, hanem a vármegyékben is lehetővé fogja tenni azt, hogy az érdekeltek véleménye kifejezésre jusson, mert a székely-kérdést a kormány nemcsak a székelyek javára, de velük együtt is akarja megoldani. A miniszter ma délelőtt tovább utazott Szentgyörgyás-Oláháza felé, a honnan este hat órakor már Csik-Szeredába fog érkezni.

Osztrák-magyar konzulátus Mitrovicán. A *Münchener Allgemeine Zeitung* legutóbbi számában kapacitálni igyekszik az osztrák-magyar monarchiát arra, hogy Mitrovicán létesítsen konzulátust, amelynek az lenne a feladata, hogy az ottlevő orosz konzul működését ellenőrizze és ellensúlyozza. Ezt a jóakaratu tanácsot megköszönjük szépen, de nem szorultunk rá. Konstatáljuk ugyanis, hogy a jó tanács alaposan elhibázott felfogásban és az 1897. évben létrejött osztrák-magyar-orosz egyezmény tökéletes félreismérésében gyökeredzik. Nem akarjuk ezzel azt mondani, hogy teljességgel ki van zárva az, hogy valamikor Mitrovicán konzulátusunk lesz, de ha ezt a konzulátust előbb vagy utóbb felállítják, ennek a feladata nem annyira politikai, mint inkább közgazdasági természetű lesz, mivel az a vidék Ausztriát és Magyarországot sokkal inkább érdekli közgazdasági, mint politikai szempontból. Maga Mitrovica pedig közgazdasági szempontból nagy fontosságú, mert csak egy ugrásnyira van a hercegovinai határtól és egyszersmind a Szalonikiból jövő vasutnak végállomása és a közel jövőben össze lesz kapcsolva a boszniai vasutal. Kereskedelmi körünket már ugyanis régen élénken foglalkoztatják az ottani gazdasági viszonyok és Mitrovicának fekvésénél fogva mindenesetre nagy szerepe lesz arra a vidékre való kivitelnél fejlesztésében.

A tengerszem ügye. A *Pol. Ért.* jelenti: Visontai Soma országgyűlési képviselő felkereste Sélly Kálmán miniszterelnököt és felhívta figyelmét arra az erőszakos módra, ahogy a lengyelok a magyar területet már most elfoglalják, még mielőtt az ítélet hivatalos végrehajtása megtörtént. Selly Kálmán miniszterelnök kijelentette Visontai képviselő előtt, hogy ő maga is a lengyel határszomszédok viselkedését tűrhetetlennek tartja, e miatt jegyzéket intézett Koerber osztrák miniszterelnökhez, melyben tiltakozását fejezi ki a történetekkel szemben és amely jegyzékben tudomására adja Koerbernek, hogy a magyar kormány a statusquo, vagyis az ítélet előtti állapot fenntartásáról nem tekinthet el mindaddig, amíg az ítélet hivatalos végrehajtása a két állam között a megfelelő módon be nem következik. Addig tehát a magyar kormány a határterület bolygatását és a lakosság között az izgalom szítását a rendelkezésre álló eszközökkel elhárítani kénytelen és hasonló eljárásra felhívja Koerber miniszterelnököt is.

Munkások jutalmazása. A gazdasági munkások jutalmazásának igen üdvös formáját alkalmazza a jövőre a földművelésügyi miniszter. Ösztönzői alapítványképpen a kiváló, jó munkások kitüntetésére és jutalmazására a miniszter ugyanis a gazdasági segélypénztárnál ezer tagsági helyet rendszeresített. Ezer kitűnő, szorgalmas munkáért maga az állam fogja

lefizetni a tagsági díjat öt egymásután következő esztendőben. Öt év alatt összeszedheti magát az ilyen munkás és maga folytathatja tovább a befizetést. Ezek helyére aztán ismét ezer szorgalmas munkást részesíthet az állam ebben az ösztönzőszerű kedvezményben. Szerencsés gondolat, amely főleg a fiatalabb munkások buzdítására van hivatva és valószínűleg nagy mértékben hozzá fog járulni a gazdasági segélypénztár megkedveléséhez és népszerűsítéséhez.

Tanácskozás kerülő uton. A sajtó ritka együttérzéssel tört pácát az aradi Mangristák apa' terve fölött, hogy a zsinat után akarják megszüntetni a koronánál a megválasztott püspökök megerősítését. Most kerülő uton mégis kísérleteznek a Mangristák s az aradi egyházmegyei zsinatnak november 2-ára összehívott rendkívüli ülésén az egyházmegyei szabályzat 96. §-ának 12. pontja lesz napirenden: „tanácskozás az egyházi intézmények akadályainak elhárításáról.” Világos, hogy ez a ravaszul szövegezett napirend megint csak a Mangra megerősítésének sürgetését takarja, amihez az egyházmegyei zsinatnak joga nincsen.

A statisztikai hivatal működése 1903-ban. A központi statisztikai hivatal 1903. évi munkatervét tárgyalva a kereskedelmi miniszter már megtette jelentését a képviselőházban. E szerint a statisztikai hivatal, amely kitűnő igazgatójának, Vargha Gyula minisztertanácsosnak vezetésével most is, két év óta, az 1900. évi népszámlálás roppant anyagának feldolgozásával olyan bámulatraméltó tevékenységet fejt ki, ezenkívül is, rendes munkakörében számos nagy feladatra lesz hivatva. Ugyanis az 1903. év folyamán rendes munkakörében az alább megnevezett statisztikai ágakat fogja művelni:

A népmozgalmi, a ki- és bevándorlási, a magyar-román és magyar-szerb határszelen át lebonyolódó személyforgalom, az utlevél, az ország közbiztonsági állapotainak s a csendőrség és rendőrség tevékenységének feltüntetésére szolgáló, a közegészségügyi, a mezőgazdasági, az állatvásárok, a piaci árak, a bányászati és kohászati, az ipartestületek, az ipari szövetkezetek, az ipari részvénytársaságok, az ásványvizutórárok, a betegsegélyező-pénztárak, a hivatali balesetek, a kézi zalogköcsönizletek, az áruforgalmi, a vasúti, a hitelintézetek, a biztosító-intézetek, a tűzkárokat, a közoktatásügyi, az egyházi és hiteltételre vonatkozó, a felekezeteken kívüli állók, a házassági perek, a bűnügyi és a véderő-statisztika.

Ezekhez csatlakozik még, mint rendkívüli munkát: az 1900. évi népszámlálás, amely külön törvény alapján ugyan, de egyszersmind az 1897. évi XXXV. törvények hatályának e munkálatra való kiterjesztésével és a szabályszerű munkaterv keretében határvégre, ennek feldolgozása foglalkoztatja a m. kir. központi statisztikai hivatalt az 1903. év legnagyobb részében is.

zám. Anyám se jöjjön be. Valami urakkal tárgyalok.

— Jó, fiam.

Vissszajöve észrevette, hogy a vén ember még mindig csak a hátát fogja a székeknek. Gyöngén a vállára ültött és biztatta: — Üljön le, uram. — Az a végrehajtóra pislantott, de az is intett neki, hogy lehet. — Az ügyvédség sarkonfordult s miután így együtt voltak, a végrehajtó belevágta a pennáját a kalamárisba. — De még nem irt. Hátradült a széken s mintha az emlékeztében keresgélne, félig lehuntya a szemét. — Az ám, mondia egyszerű. — Eddig a kilencedik kerülésben tetszett lakni. Persze... Az ám, ismerem a nevet. Derék név. Jó mókákat tetszik megereszteni. Egyszer a végrehajtóról is tetszett írni, no nem valami bizelgően, pedig hát éppen olyan hátravetett nép vagyunk mi is, mint az irok, van... Vétai nép minden bransban... Persze, hát az üzleti világ is szép pénzt sirat az író urakon. Nem mindenken lehet megvenni... Néhol a szegény ügyvédek kell kielégíteni miniket is, ugy-e Domitrovics bácsi... Hát a régi jegyzők, csak éppen tán némi változás lesz... — Valamieskét hivatalosabb ábrázattal nézett az íróra s keményen kérdezte: — Eladni nem tetszett semmit az ingókból?

— Nem.

Egy kis szünet után újra hátradült a széken s némi elismeréssel biccentett a fejével.

— Azért szép pálya. Meg kell adni. Mindenféle történeteket csak úgy kigondolnak... Mondja, kérem, nem szokott így megálmodni holmit...

— En nem igen. Talán mások.

Az öreg hátra köhögött és diktált: — hét-fiókos, keményiá irászat, székkel...

Gáll István körülnézett a szék után s jóízűen elnevette magát. — Keresi a szász a lovát s rajta ül — mondta. Tetszik ismerni? — Az író bólintott, hogy igen. — Erre seregni kezdett az asztalon a penna s Gáll ur ismételte: — székkel. Tovább, Könyvszekrény üveges ajtóval... tovább.

Másik szekrény, kétajtós, matt... matt. — Itt megállott utjában a penna s derékban kettéharapva a szót, előregörnyedve vállainak súlya alatt, hallgatva nézett föl a végrehajtó ura Domitrovics bácsi is.

— Mert hallottam, hogy így a fantáziának, ami hát mégis a fő, hogy úgy mondjam, nélkülözhetetlen az író urakra nézve — különös felfejlesztője az éjszaka. En hát persze nem tudom elég szépen kifejezni magamat...

Az író mereven bámulat kifelé az ablakon, de ahogy csend lett, gőpiesen ismételte magában a végrehajtó szavait s udvariasan lecáfolt: — dehogyan nem. — Gáll ur kissé türelmetlenül fordult bátra a vén emberhez.

— Maga csak diktáljon. Amiért mi társalgunk, nem kell elbámulni. — Gőpies munka ez, kérem. Oda se nézek és írom... No, divány, hát látja, hogy divány is van... hogy — plüss takaróval. Hintaszék... Helyes... Játékasztal... Igen. Tovább... Préselt bőrszékek, hány?

— Hány.

— Helyes. Mert úgy, akik irodalmilag foglalkoznak, azoknak nyugalom kéne. Jó álom, aztán nagyokat enni. Akkor vált az embernek az esze. A kerti butor persze a háziur?

Hátul morgott az öreg.

— Háromágy gázcsillár...

— ...lá... Ezt a nőben tapasztalom, kérem. Ő is foglalkozik irodalmilag, hanem persze csak inkább egy a hölgyvilág számára szerkesztett lapokban. Nincs az a ciea, aki szebben kinyalná a lábát, mint ahogy ő kinyalja a beszélyeit. Ehhez nyugalom kell, hogy az anyagiak ne bántssák az embert. Az urak — azt hiszem — egy kicsit elnagyolják a dolgokat. Hogy úgy mondjam, elhabandabandízzák... Mindig ki kell találni valamit a beszélyekben, ami nincs leírva. Már pedig egy költséggel azt is bele lehetne írni. Egy kis felora ide vagy oda, már nem sokat határoz a munkában... Nyitott könyvszekrény. Helyes... — Ne tessék rossz néven venni, hanem azért van az, hogy az embernek nem is igen

van kedve olvasni... Inkább a történelmi munkák felé fordul, vagy megmarad a jó öreg könyveknél. Teszem fel... Hogy mondja?

— Papirkosár.

— Egye fene. Azzal nem bajlódunk. — Meg aztán a sok mindenféle nyomorúság. Hát már most csak tessék elképzelni, hogy ugyan hát mit lehet meríteni ebből. A szegény ember mind komiszul él. Veszekedős, harapós, egyik mint a másik. Mégis csak szebb a beszély, vagy a humorosk is, ha finom népek jönnek, mennek, ágálnak benne. Már ugy van ezzel az ember, hogy ha nem tartozhatik közéjük, hát legalább olvasgatni szeret róluk. Az én nőm nem ír báron alul s tessék elhinni, hogy érzik a nyomtatáson, ahogy az ember olvassa, a sok mindenféle finom illatszer, amit a konteszek meg a baroneszek használnak. — Minek fájduljon meg nekem még a más baja miatt is a fejem. Hogy jött egy napszám, aztán adt mondta a pallérnak, hogy — álló lámpa? — megvan — hogy neki beteg a felesége és hogy nincs mit szopni a gyereknek, mert az anyja melle üres — és efféléket írnak. — Hát persze, azt már tetszik tudni, hogy ezzel egyidejűleg mindenféle járandóságokat meg honoráriumot meg efféléit is lekoplalunk. Csak úgy, mint rendszeren...

— Tudom.

— Na, hát ide tessék írni, ide, ahol az utjam van. Jóliesik, ha így egy kicsit kibeszélgeti magát az ember. Az kellene kérem az író uraknak, hogy így őszinte kritikát halljanak. Nem azért, mintha értenék hozzá, hanem hát kérem a nőm érti. Ő is azt mondja, hogy ma nem írnak rendszeren. Közönségesse tették a szép fogalmait. Így mondja: hát én persze nem értem ennyire. — Mi? Koszoruk? Mit akar a koszorukkal? Ki ad azért valamit? — Összehajtogatja az írásokat s odaadta a vén embernek. Arra indultak is.

Az író bágyadtan nézett utánuk s beszélt a másik szobába.

— Jertek be, gyerekek.

KÜLFÖLD

Vilmos császár és Chamberlain. Chamberlain bizalmas lapja, a *Birmingham Post* szerint a német császár megkérte Chamberlaint, hogy dél-afrikai útjában látogassa meg a délnyugat-afrikai német gyarmatokat is. A birminghami újság szerint valószínű, hogy Németország délnyugat-afrikai birtokait át fogja engedni Angliának; az ellenérték dolgában azonban még nem tudott megegyezni a német és az angol kormány. Ha Németország átengedné a délnyugati birtokait Angliának, ezért minden valószínűség szerint Kelet-Afrikában igényelne kárpótlást, hogy ottani birtokait kikerekítse és kibővítsen. Anglia pedig éppen ezen a részen nem hajlandó semmiféle cserére, hiszen tudvalevő, hogy még a német birtokot is megszerezene, ha lehetne, mert óriási terünek, annak, hogy Kairótól Fokföldig szakadatlan láncolatban legyenek az angol birtokok s a már Rhodés által tervezett nagy alexandriai-fokvárosi vasút mindenütt angol területen vigyen keresztül, a németek állnak legjobban az útjában.

Chamberlain tehát pusztá udvariasságból látogatja meg a délnyugati német birtokokat, ha ugyan megteszi, mert lesz sürgősebb dolga is. Úgy látszik, hogy sokkal több problémát kell megoldania az angol gyarmatokon is, hogysem egy napot is szánhatna kirándulásra. Londoni hírek szerint az angol kormány különösen azért határozta el magát arra, hogy Chamberlaint Dél-Afrikába küldje, mert nagyon aggasztó hírek jöttek a volt utalandek ellenséges és a lázadással határos viselkedéséről, akik nem akarják tűrni, hogy a háború költségeinek egy részét rajtuk vegyék meg. Chamberlain különösen azért utazik Dél-Afrikába, hogy további engedményekkel csillapítsa a háború lelkeket. Az aranyipar megadótatásáról immár szó sem lehet.

Találkozások. Károly király november 15-ikén utazik Ruszcsukba Ferdinánd fejedelem látogatására. Egy ruszcsuki távirat szerint Danev miniszterelnök, Paprikov hadügyminiszter és Sztancsov pétervári baltgár diplomáciai ügyvivő tegnap odaértek, hogy megállapítsák Károly király fogadtatásának programját. Ruszcsukban azt beszélik, hogy a szerb királyi pár is ott fogja visszaadni a fejedelemnek Nisben tett látogatását.

Krúger pedig állítólag Mentonban Salisburyval fog találkozni. Ez azonban csak amolyan privát találkozás lesz, minden kézzelfogható eredmény nélkül, mert egyik államférfi sincs kormányon.

Sir Horace Rumbold a királyunkról. Sir Horace Rumbold volt bécsi angol nagykövet a londoni *National Review*-ban cikket írt így címmel: „An english tribute to the Emperor Francis Joseph.” (Angol hódolat Ferenc József császárnak.) Azzal a reménnyel kezdi, hogy Anglia sohasem egyezik bele, hogy a német császár további bonyodalmakba vigye bele, melyet szavahihető állítások szerint szándékozik. Semmi kétség, hogy Vilmos császár az utóbbi időben a boer kérdésben lojálisan viselkedett Angliával szemben, de a császár angolbarát magatartása nem tükrözi vissza nemzetének érzelmeit, mely határozottan ellenséges. A németek Rumbold szilárd meggyőződése szerint a legkérelhetlenebb s legveszedelmesebb ellenségei Angliának. Ferenc József rokonszenve azonban mindig Anglia részén volt. Nemcsak akkor, amikor a brit birodalmat a balsors sújtotta, hanem tőle és a szász királytól oly tanácsadás eredt, melyek hozzájárultak ama bonyodalmak eloszlításához, melyekbe mások szeretett volna sodorni Angliát. Ennek nyomai megvannak egy a württembergi királyhoz intézett táviratban is. Köztudomású az is, hogy Viktória királynő hogyan vélekedett nagy kortársáról. Sir Rumbold ezután elmondja, hogy a király részéről történt biztatás arra, hogy a nagykövet meghatalmazást kérjen kormányától egyes bécsi életpok angolértés karrikatúráinak bűnvádi uton való üldözéséhez. Rumbold azzal fejezi be cikkét, hogy az osztrák-magyar monarchia fennállása nemcsak Angliának, hanem a többi államnak is legnagyobb érdeke.

Eddig csak a *Times* emlékezett meg erről a cikkről, meglegedvén azzal, hogy e cikket pontonként kommentálja s helyesleje. Azt véli azonban, hogy e pillanatban fölséges az angol nemzet attól óvni, hogy Németország vonatkozó köteleme endje magát akasztani, de a német diplomácia túrelmes és éber s őrizkedjék Anglia attól, hogy alkalmadtán becsapassa magát.

Flandria dícsérete. Kelet-Flandria egyike a legkatholikusabb fölteknek a föld hátán. E belga tartományban a napokban ünnepelték meg a hírlapok (természetesen csak a lelkük mélyén) az ez évben elkövetett ötven gyilkosság jubileumát, melyek leg többjénél nem tudtak rákacni a tet-

tesre. Ez alkalommal a *Vlaamsche Gazet* a következő lelkesedéssel ír Flandriáról:

O te szép, morális, jámbor Flandria, pompás kastélyaiddal és nyomoruságos viskóiddal, milliómossáid és 60 centime-ért dolgozó munkásaiddal; a gazdagok gyermekei számára épített jezsuita-gimnáziumaiddal és a szegények számára való elárult állami iskoláiddal; pompás plébániáiddal és számtalan kolostoraidal, ezernyi ezer analfabétáiddal és száz meg száz gyilkosaiddal! Ti derék, jámbor flandriai emberek, csak lopjatok, csak gyilkoljatok, de menjetelek templomba és választzatok ultramontán képviselőket. Ha minket választatok, világá fogjuk hirdetni Flandria dícséretét.

Gyilkossággal vádolt fejedelem. Haljut, Stambulov egyik gyilkosát most ítélte halálra a szófiai törvényszék. Az esküdtészi tárgyalás részletei most kerülnek nyilvánosságra s a tárgyalás legszenvedelmesebb jelenete egy magyar lap szerint Dr. Mihajlov szófiai főiskolai rektorának és a szobranje tagjának a vallomása volt, aki jelen volt Stambulov halálós ágyánál. Dr. Mihajlov a következőket vallotta:

— Stambulov halála előtt teljes eszméletlenül volt és amikor megkérdeztem tőle, hogy felismerte-e a gyilkosokat, így felelt: Igen, Halju, Georgiev (a kivégzett Panica őrnagy szolgálja) és Tufekcsiev a gyilkosok és Koburg Ferdinánd fejedelem gyilkoltatt meg engem.

Nincsenek kezünkkel a tárgyalásnak részletei s így nem ellenőrizhetjük, hogy Mihajlov vallomása helyesen van-e visszaadva. De ha így vallott is, még mindig nem bizonyos, hogy Stambulov tényleg úgy nyilatkozott-e a halálós ágyán. Részletek hiánya miatt azt sem tudhatjuk, hogy Halju és Tufekcsiev szintén úgy vallottak-e, hogy a gyilkosságnak értelmi szerzője vagy legalábbis morális befolyásával előidézője a fejedelem. Mihajlov vallomása érthető szeszenciót kell Bulgáriában és egyebütt, még akkor is, ha nem igaz, amit mond.

A Reichsrath ülése.

— A Budapesti Napló táviratai. —

Budapest, október 30.

A képviselőház mai ülésén a beérkezett irományok között van Hauck és társai interpellációja a miniszterelnökhöz, mint az igazságügyi miniszterium ideiglenes vezetőjéhez a magyar bíróságoknak ausztriai német bíróságokhoz intézett magyarnyelvű átiratai tárgyában. Ott van továbbá Choc interpellációja, amelyben azt kérdezi a honvédelmi minisztertől, hajlandó-e közbenjárni a közös hadügyminiszterrel, hogy a közös hadsereg tisztjeinek tiltsa meg, hogy képviselőket hivatásuk teljesítése közben tett nyilatkozatokért kihívjanak. A tisztiek — mondá Choc — úgy gondolkoznak, hogy ők sérthetetlenek s kihívási praktikákkal, melyből esetleg *dreitenti* *theoria* lesz, oly hatást gyakorolnak a képviselőházra, mely némely képviselőnek az önálló eljárás jelentékenyen sérti s a katonaság megkritizálását korlátozza.

A beérkezett iratok közt van még Schweiger és társainak miniszterelnökhöz, a kereskedelmi, földmívelési és vasúti miniszterekhez intézett interpellációja a kereskedelmi szerződések megkötése és a Magyarországgal kötendő vám- és kereskedelmi szövetség tárgyában. Az interpellálók azt kérdezik:

1. Vajjon a kormány a Magyarországgal való forgalomban a legnagyobb szigorúsággal szándékozik-e eljárni az állatforgalom ellenőrzése körül, különösen a sertésvesz tekintetében;

2. vajjon hajlandó-e a magyar kormánytól a legnyomakékosabban odahatni, hogy a maga részéről is tiltsa el a tözdeszerű határidőzűletet;

3. vajjon a kormány hajlandó-e odahatni az állami és magánvasutaknál, hogy az átmeneti forgalomban külföldi gabonát ne szállítsanak olcsóbban, mint hazait.

A ház folytatja azután a galiciai mezőgazdasági munkások sztrájkjára vonatkozó sürgősségi indítványok tárgyalását.

Wassilko, Gucetoss és mások szólaltak föl, miközben lármás jelenetek voltak. A ház elfogadta Fiedler indítványát, mely felhívja a kormányt, hogy indítson vizsgálatot a sztrájk és annak okai tekintetében és az eredményt közölje a házzal. A tárgyalást ezután félbeszakították.

Call kereskedelmi miniszter számos interpellációra válaszolt. Az ülés végén Schönerer kérdést tesz, vajjon már végrehajtották-e a ház határozatát, mely szerint a Lupu képviselő elleni fegyelmi ügy beszüntendő. Az elnök azt válaszolja, hogy nincs ingerciaja a ház határozatainak a kormány által való végrehajtására. Ezek a szavak a nagynémeteknél nagy lármára adnak okot.

Schönerer azt kiáltja: Ha ezt ismét eltűri a ház, úgy rányomja ön magára a neveltségesség bélyegét.

Az elnök megjegyzi, hogy a kormánytól még nem nyert értesítést a határozat végrehajtásáról.

Schönerer: Tény az, hogy az eljárást folytatják. (Püj-kiáltások a nagynémetek részéről.) és hogy nem törődnek a ház határozataival.

Malik felkiált: A kormány mindnyájatokkal úgy bánik, mint kőlykökkel!

Berger: Mint kutyákkal!

Ezután Berger a következő kérdést teszi: A kormány egy javaslatot terjesztett a ház elé, melyet éppoly megengedhetetlennek tartunk, mint a civilista felemeléséről szóló javaslatot, tudniillik az ujoncoklélek felemeléséről szóló törvényjavaslatot a póttartalék igénybevétele által. Minthogy nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az ujoncoklélek felemelését megszavazzuk, kivéve, ha ellenkoncesszióként megadnak a két éves szolgálati időt, nem szavazhatunk a törvény mellett és sajnálnunk kell, hogy azt egyáltalán benyújtották. (Schönerer: Ugy van!) Szólok utal a magyar kormány eljárására, mely egy hasonló javaslatot már visszavont és kérdi az elnökségtől, vajjon hajlandó-e odahatni, hogy a kormány visszavonja a benyújtott javaslatot. Egyuttal bejelenti, hogy a legközelebbi ülésen a napirend módosítását fogja indítványozni.

Vetter Elnök a kérdésre azt válaszolja, hogy a javaslatok megújítása, vagy visszavonása felett határozni egyedül és kizárólag a kormány dolga.

Berger azt kiáltja: Hát ön már semmire sem való, elnök ur? (Nevetés a nagynémeteknél.)

Az elnök az ülést általános mozgás közt berekeszti és a legközelebbi ülést esütőrtökre, november 6-án délelőtt 11 órára tűzi ki a mai napirenddel.

Bécs, október 30.

A kormánynak az a törekvése, hogy a póttartalékosok behívásáról szóló javaslatot az első olvasás mellőzésével utasítsák a bizottsághoz, meghusult. Ellenben a pártok, még az ifjú-cserek is hajlandók a javaslat első olvasásánál az obstrukciótól elállani. Az első olvasás valószínűleg közvetlenül a miniszterelnöknek a nyelvkérdésről való nyilatkozata után fog megtörténni. Az *alldeutsch* klub ma hozott határozatában kimondotta, hogy a póttartalékosok behívásáról szóló javaslatot a meglevő véderő-törvény megsértésének és éppen olyan alkotmány-sértésnek tekintik, mint amilyen volt a 14. §. törvénytelen alkalmazása, s ennél fogva már az első olvasásnál a javaslat ellen fog állást foglalni.

Bécs, október 30.

Minthogy Koerber miniszterelnök feltétlenül ragaszkodik ahhoz, hogy az ujoncoklélekéről szóló törvényjavaslat két héten belül a véderő-bizottság elé kerüljön, a leugelek rá akarják bérni a többi pártokat a napirend olyatén megváltoztatására, hogy ez a törvényjavaslat már az első ülésen egyikén első olvasásra kerüljön. A cserek a leghevesebben ellenzik ezt a tervet s így legalább is nem valószínű, hogy esütőrtöknön már első olvasásban keresztülmenjen a javaslat.

HIREK

Budapest, október 30

— BUDAPESTI NAPLO. Október 31-én új

előzetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hír. Szell Kálmán miniszterelnök, ugys mint belügyminiszter november 6-ikan s attól kezdve minden esütőrtöknön megtartja a rendes kihallgatást.

— A hercegprímás nevenapja. Vaszary Kolos bíboros hercegprímás ma ülte meg nevenapját budavári palotájában, ahol egész napon át egyenest érték a tisztelgők. Először az esztergomi főkapitán részéről tisztelgett Boltizár József érseki vikárius püspök, majd az udvari papság üdvözlését tolmácsolta Wathier Gyula primási irodaigazgató. A primási urodalom tisztikarát Vaszary László gazdasági tanácsos vezette a primás elé. A budapesti egyetem hittudományi kara Szelek István dékan, a központi szeminarium elöljárósága Krizsán Mihály pápai kamarás, kormányzó vezetésével, a budapesti kerületi papság kanonok Béla Mór esperessel az ólén tisztelgett. A püspöki kar tagjai távirattal, Esztergommege és Esztergom város írlirában üdvözlötte a primást. A kitelt íven a közéletnek számos előkelősége gratulált. Dében diszebed volt a primási palotában.

— **Fejedelmi nász.** Bécsből táviratozza tudósítónk, hogy a király unokahuga, *Eresébet* főhercegnő, *Károly Lajos* főherceg leánya legközelebb jegyet fog váltani *Liechtenstein* Alajos herceggel, *Liechtenstein* Alfréd hercegnek, az osztrák urak háza tagjának fiával. A főlegény kapitány a 12. ulánus-ezredben.

— **Korányi Frigyes betegsége.** A beteg *Korányi* Frigyes egyetemi tanárt *Kélli* Károly, *Korányi* Sándor és *Terray* Pál egyetemi tanárok ma megvizsgálták és könnyű mellhártyalobot állapítottak meg. A beteg professzor állapota azonban már öröndesen javul.

— **Sarah Bernhardt körüti.** Berlinből jelentik, hogy *Sarah Bernhardt* ottani vendégszereplése után Franciaországba menet még *Strassburgban* és *Meleban* is föl fog lépni. Az élelmes művész nő valóban jól ért hozzá, mint kell a politikai művészete üzleti részének szolgálatába állítani. A revanche hívei pedig másként képzelték el a francia génius visszatérését *Elzász-Lotharingiába*. Minden francia szívnek titkos álma a nagy fordulat, amely visszadja az országnak a belőle kihalított két tartományt, amely — ahi! — oly kedves lett a franciáknak, amióta elvesztették. Azelőtt persze sejtelmük se volt róla, hogy mennyire szeretik egymást. Ez az a pont, ahol a politika lélektana azonos a szerelemével. Vértel-vással akarják a revanche hívei visszahódítani *Elzász-Lotharingiát* és mindazok közül, akiknek pátoszát szavalatra ingerelte a politikai szenvedély, legahangosabb vala *Sarah Bernhardt*. A tragika egyelőre nem fenyegetőzhetett azzal, hogy kardot ragad, megbünteti a németet és elveszi tőle az elrabolt kincseket. Ő nem bűnhette mással a germán géniust, mint azzal, hogy kijelentette: Sohase fogok Berlinben játszani! És inhol a revanche nagy művésznője mégis csak mást gondolt és elvitte a poroszoknak az ő művészetét, amely azonban későn érkezett. Tudniillik már nem hódít *Sarah Bernhardt* megérte azt a vereséget, hogy művészete a torzozó germánból udvariasságot váltott ki. De a francia művész nő nem tud elvárni a német földtől a nélkül, hogy *Elzász-Lotharingiát* ne látta volna. Oda el kell zárándokolnia, hogy kitzúzza a francia génius zászlaját, mielőtt a francia hadsereg diadalmas lobogóját ott kibonthatná. Ami magyarul annyit tesz: *Sarah Bernhardt* nem vihet harci vasat *Elzász-Lotharingiába*, hanem egy pár jó aranyat elvinni onnét Párisba — nem éppen megvetendő dolog. Így békül ki az ízet a politikával.

— **A csanádi püspök hazafisága.** *Desseoffy* Sándor csanádi püspök, mint már jelentettük, megérte a kor követelményeit, a püspöki javadalomhoz tartozó lelei pusztán magyarjau. telekesközséget rendszeresített és ott saját költségén templomot, paplakot és iskolát építtetett. A telepek részére jutott örökösöltségek földnek birtokba való bevezetése a mai napon ment végbe. E megható ünnepélyen a nagylelkű főpapot, *Várady* Árpád c. püspök, a földművelésügyi minisztérium *Lovass* Sándor osztálytanácsos, a csanádi székeskáptalan *Kun* László és *Wittenberger* Antal kanonokok, *Csanád vármegyéi Meskó* Sándor főispán és *Náday* Lajos alispán képviselték. E telepítés anyanyiban üt el az eddigiekétől, hogy míg a múltban a telepek legtöbbnyire csak drágán jutottak rossz földhöz, azazalt a nemeslelkű főpásztor a javadalmas birtoknak java földjét juttatta, még pedig oly mérsékelt árban, hogy a Kisbirtokosok földhitelezése — minden kautálaja mellett — a vételárnak 90 százalékát szavazta meg kölcsönképpen, ami lehetővé tette azt, hogy a telepek évi amortizációjában kevesebbet fognak fizetni, mint amennyit kedvezményes kiváltságos haszonbér címén eddig az uradalomnak fizettek.

— **A pozsonyi kiállítás deficitje.** A pozsonyi mezőgazdasági kiállítás is a kiállítások rendes sorsára jutott: deficitet végződött. A hiány 118,000 korona, amelynek felét a földművelésügyi kormány fedezi. A gazdasági egyetlek szövetségének elnöksége most azzal a kéressel fordult Pozsony városához, vállalja el a még fennmaradó deficit részben való fedezését.

— **Egy eljegyzés története.** Zágrábban ma egyből se beszélnek uton-utólen, mint egy időhadnagy szökecséről, aki — miként egy zágrábi újság ma megírta — eljegyezte egy előkelő zágrábi család leányát, de nemrég megszokította az ismeretséget. A menyasszony atyja jelenlétére a főhadnagyot a katonai hatóságnál szökecsé miatt. A becsületügyi vizsgálat során kitűnt, hogy a főhadnagy már két menyasszonyt hagyta faképnél éppen ilyen módon és a szökecs főhadnagyot hosszabb börtönbüntetésre ítélték. El is zárták a főhadnagyot s csak most tudódott ki, hogy sikerült megszöknie s azóta adjutánsa lett Sándor szerb királynak. A volt főhadnagy ugyanis Belgrádból levelet írt elhagyott menyasszonyának Zágrábba és újból megkérte kezét. A válasz erre az volt, hogy a leány még aznap jegyet váltott egy más fiatalemberrel.

— **A hadiskola jubileuma.** Bécsből táviratozzák: A hadiskola tizszázados jubileuma alkalmából a katonai tudományos és kaszinó egyesület gyönyörűen díszített termében ma este díszlakoma volt, amelyen több mint 400 volt és jelenlegi halgató, tábornok, törzs- és főtiszt és hadiskolai tanár vett részt. A banketten báró *Beck* tábornok vezérkari főnök elnököl. Mellette jobbról *Lerdinand* Károly és *Ferenc Szalvátor* főhercegek, báró *Fejérváry* honvédelmi miniszter, báró *Krieghammer* közös hadügyminiszter, balról *Lipót Szalvátor* főherceg, gróf *Welsersheimb* honvédelmi miniszter, *Braunmüller* és *Sternck* tábornok nagyként ültek.

— **A megbékült Pollacek.** Pollacek az a bécsi ur, aki egy napon meghívókat küldött szét bécsi ismerőseihez, meghíván őket valóperonek tárgyalására. A tárgyalásra érdemes volt elmenni, minden, ami a házasság tisztaságával ellenkezik, fölszínre vetődött ebben a perben. Pollacek a tárgyalás folyamán Otthelónak bizonyult az egyik perben, fölszavazott férjnek a másikban, majd pedig durva verekedőnek a harmadikban. Pollaceknek asszony is nyl-lönböző formákban mutatkozott be a meghívottaknak és az egész tárgyalás anyaga fölött zavarba esett fél Európa népe, nem tudván, bohózatnak vagy a szenvedélyek tragédiájának tekintese-e ezt a dolgot. A főhős bebizonyította, hogy a dolog nem volt egyéb bohózatnál. Pollacek ugyanis kibékült hűtlen feleségével. Megbecsült neki s hajlandóan mutatkozott arra, hogy a multakra a feleség fátályolt borítja. Beavatottak szerint ezt a feledékenységre való hajlandóságot az növesztette nagyra Pollacekban, hogy a feleség az a vagyon, melyből a válás után Pollaceknek nem maradt volna semmije. Így okosabbnak látszott szépen kibékülni. Most már csak az a kérdés: miért kellett meghívókat küldenie Pollacek urnak?

— **Krúger emlékirata.** A *Gartenlaube* nevű német folyóirat, folytatja *Krúger* első emlékiratainak közlését. Ez újabb közlések a Jameson-tele betörés idejétől a háború kitöréséig terjedő időszak eseményeit tárgyalja. Az érdekes közleményt a következőkben ismertetjük:

Attól a naptól fogva, hogy a treckerek elhagyták régi hazájukat, mindig úgy éreztek, hogy Anglia részéről veszedelmek tenyegtek őket. A két nemzet között folyó csendes harci tölti ki az egész tizszázad történetét. Nyílt harcra csak az annexio után került a dolog. Krúger haszatlanul óvta honfitársait attól az annexiótól. 1879-ben három nagy gyűlés volt. Az egyik gyűlésen olyan néphátrázatot hoztak, amely konstaltja, hogy a nép szabad és független akar maradni és alkotmányának helyreállítását és új néptanács alakítását követeli. Nemsokára azután a transvaalnak sikerült megbuktatniok egy tervet, amely Dél-Afrika fiderációjára irányult és a foktől párlamentben lett volna előterjesztendő. Mikor Krúger és Joubert a veszedelmes terv megállítására végett Fokvárosban időztek, felkerekedtek egy parlamenti tag és meghívta őket, hogy látogassák meg sir *Barté Freret*. A meghívást eleinte kerekén visszautasították, de mikor a meghívást azzal a megjegyzéssel ismételték, hogy sir *Freret* privátim óhajt velük beszélni, Krúger így felelt:

— Eljövök, ha meg tudja nekem mondani, hogy melyik sir *Barté Freret* az, aki velünk beszélni óhajt. Eddig négy ilyen nevű embert ismerek. Az első eljött hozzánk Kleinfonteinbe és biztosított bennünket, hogy nem Anglia zászlaja alatt karddalt jött, hanem a béke követeként. Később egy angol kékkönyvből azt láttam, hogy ugyanazon a napon ugyancsak egy sir *Barté Freret*, tehát egy másik, azt írta az angol kormánynak: Lett volna csak elég ágyum és katonám, hamar szétkergettem volna a lázadókat. A harmadik sir *Barté Freret*vel akkor ismerkedtem meg, mikor megkaptuk a választ az annexio visszavonására vonatkozó kérdésünkre. Azt mondta akkor, hogy azt jelentette a brit kormánynak, hogy Kleinfonteinben mintegy 5000 boert talált a javából és kérelmetek komoly megfontolásra ajánlja. Később az angol kékkönyvből megtudtam, hogy ugyanazon a napon sir *Barté Freret*, tehát nyilván egy negyedik, azt jelentette a brit kormánynak, hogy csak egy csomó lázadót talált. Ez csak nem lehetett egy és ugyanaz az ember? Ha tehát meg tudja nekem mondani, hogy a négy sir *Barté Freret* közül melyik akar velünk beszélni, akkor még egyszer meggondolhatjuk a dolgot.

Rhodesról és társaságáról ezt írja Krúger: Dél-Afrika legújabb történetének megértéséhez okvetlenül ismerni kell a *Chartered-Company* és ennek említését önkéntelenül is rávezet arra az emberre, aki legnagyobb részben okozta ezt a balsorsot, amely Dél-Afrkát érte. Ez az ember Cecil Rhodes. A legutóbbi háborúról azt mondja Krúger, hogy ez a háború a köztársaság részéről tett minden engedmény, minden békülékenységre és engedékenységre ellenére ütött ki. Fegyverrel a kezében nem vehetett részt a hazája szabadságáért vívott harokban, de rengeteg munkát végzett. Nem volt éjszakája, hogy zavartalanul aludt volna.

— **A vasárnapi hurokolódás.** A ma megjelent lapok egy része azt a hírt közli, hogy november 2-án, vasárnap lehet költözöködni. Ezzel szemben a rendőrség a közönség tájékoztatására jelenti, hogy minután a kereskedelmi minisztériumtól a vasárnapi munkaszünet felfüggesztését nem kérték, november 2-án, vasárnap, ipari munka nem folytatható és így költözöködni sem lehet.

— **A gonosz mostoha.** *Szentestől* jelentik, hogy *Csány* közönségben halva találták a kilencéves *Jenei* Juliannát mostoha szüleinek lakásán. A kis leány torla tele volt buzasszemekkel, a boncolás alkalmával még a bázrszngban is találtak buzasszemeket. A gyanyu a leány mostoha szüleiére irányult, akik a szomszédok állítása szerint kegyetlenül bántak a kis gyermekkel. *Balogh* János, a leány mostohaatyja tagadta, hogy neki része lenne a gyilkosságban, azonban a felesége rávallott. A csendőrségnél ugyan azt vallotta, hogy két ketten ölték meg a leányt oly módon, hogy addig tömtek a szájába buzasszemeket, míg meghalt. A kegyetlen házaspárt a csendőrség elfogta.

— **Bíró Lajos felolvasása.** *Bíró* Lajos, jeles tudósunk, aki hét esztendőn át tanulmányozta az ausztráliai szigeteket, most a este előadást tartott tudományos vállalkozásáról. A szakkörök és a nagy publikum egyaránt kiváló érdeklődést mutatott a mai előadás iránt. A Nemzeti Múzeum díszterme, amely eddig harmincöt esztendőn keresztül a főrendiház tanácskozó helyiségeül szolgált s tudományos előadások előjára is nyílt először, rég nem látott akkora előkelő publikumot, mint a mekkora ma töltötte el a padsorokat, karzatokat.

Bíró Lajos előadását két részre osztotta, a mai főleg az elutazással, az Uj-Guineába való megérkezésével, a letelepedéssel és az ottani nép ismertetésével foglalkozott. A hoinapi előadásunk mutatta be a gyűjtött tömördek természet- és néprajzi tárgyi fényképeit, megmagyarázva a tárgyak sajátosságait. Az ausztráliai szigetcsoporthoz tartó Uj-Guinea-sziget német területé az etnografának egyik legkiszűszikusabb földje, mert a nép még alig tiz esztendője, hogy a fémekkel megismerkedett s jórészt ma is a kőkorszakot éli. Német Uj-Guinea, vagy Vimos császár földje mintegy 181,650 négyzetkilométer s hozzávetőleges számítás szerint alig lakja több 110,000 emberrel. A sziget partvidékét úgy, ahogy régóta ismerik: a parton belüli Miklucho-Maklay, Moresby, majd Dallmann kapitány és dr. Finckh tartózkodtak hosszabb ideig a hetvenes és nyolcvanas években. A kilencvenes évek elején ment oda egy hazánkfia, *Fenichel* Samu fiatal etnografai szaktudós, de ez 1894-ben, huszonhat éves korában *Stephansortban* epelázatot kapott s meghalt. A vidék tele van veszedelmes nyavalyakkal s aki oda utazik, annak készen kell lennie, hogy esetleg örökre ott maradjon. *Bíró* Lajos nem félt a veszedelemtől, csábította a természet gazdagsága, a nép ősisége, érintetlensége. 1895-ben eladta a Nemzeti Múzeumnak rovargyűjteményét és a kapott pénzen utnak indult. Arabiában állott meg egy időre, innen Ceylon szigetére, majd Indiába vándorolt, ahol hosszabb időt töltött, azután Ausztráliába ment s innen hajózott át Uj-Guinea szigetére. Utközben állandóan gyűjtötte a természetrajzi ritkaságokat, az érdekesebb néprajzi tárgyakat s nagy csomagokban küldötte haza a Nemzeti Múzeumnak, amely megfizette a szállítási költséget s ezenfelül honorálta *Bíró* Lajost is. Körülbelül vagy kétezer állatot küldött, vagy ötezer néprajzi tárgyat és nagy csomó fényképet. A mai előadáson csak mintegy háromszáz fénykép került vitetve és nagyitva bemutatásra, holnapra valamivel több marad. Német Uj-Guineát pápuák lakják, csak az utolsó években hozott oda a Neu-Guinea Compagnie gazdasági vállalat kínai, maláj és polinéziai munkásokat, továbbá német hivatalnokokat. Ezek azonban a partok mellett maradtak bent, a jórészt ember nem járta óriási területen, hat-hétszáz lelket számláló, külön-külön nyelvvel, népszokással bíró faivakban a pápuák vannak. Most német kormányzó alatt élnek, van a kormányzatnak tisztikara, csak sapkával, derékszíjjal s egy erőteljesítő kötélykével és fegyverrel fölserlelt — katonasága. *Bíró* ma bemutatja előadása kapcsán a ruházati darabokat, a házi eszközöket, szerszámokat, a vallási tárgyakat, főleg az apró labort faragott különféle ornamentikával ékesített, alapokban emberi formára készült isteneket és a kezdetleges fegyverzetet. Nemsokára megírja egész utazását, kiadja s egy-két év múlva ismét vissza akar utazni Uj-Guineába.

— **Tanítványok szeretete.** *Horváth* Cyrill, a budapesti református főgimnázium jeles tanárát a napokban megválasztotta a sárospataki jogakadémia rendes tanárára s mostanában kellett volna elmennie Sárospatakra. Ma tanítványai az iskolában virágoskört nyújtottak át neki s szónokuk megható beszédben kérte, hogy ne hagyja el őket, akik őt annyira szeretik és maradjon tovább is velük és neveljen belőlük jó hazafiakat. *Horváth* Cyrill könnyezve hallgatta az egyszerű beszédet és kijelentette, hogy ez a nagy szeretet megintatta elhatározását s most már aligha hagyja itt őket. Roppant lelkesedéssel fogadták a tanítványai a kijelentést és biztosra veszik, hogy szeretett tanárujuk maradni fog.

— **A hűség elismerése.** Szép ünnepségek keretében nyújtotta át *Fenyvesdy* Ferenc, Veszprémi megye főispánja *Gyere* Richard régi hű oszédjének *Fammer* Péternek, a földművelésügyi miniszter kitüntető oklevelét és a 100 korona jutalmát. Az egész környék intelligens gazdaközönségén kívül jelen volt az ünnepélyen a 12,000 holdas gazdaság összes családja. akik az ünnepély lefolyása után az egyik major egész udvarát megtöltve. táncoltak a magukkal hozott cigányok körül. Az ünnepély kedélyes lakoma fejezte be, melyről a jelenvoitak táviratilag üdvözölték *Daranyi* Ignác földművelésügyi minisztert.

— **Házasság.** *Szegő* László egri gyógyszerész eljegyezte *Weiss* Mária kisasszonyt Rozsnyón.

— **A kisebb tisztviselők mozgalma.** Egy nyilatkozatot kaptunk ma, amely azoknak a kisebb tisztviselőknek mozgalma ellen irányul, akik ma csütörtökön értekezletet tartottak a tervezett fizetésrendezés ellen. A nyilatkozatot alá írta egy törvényszéki tisztviselő, akit, mint ő maga mondja, egy igen látogatott értekezlet bízott meg a kijelentéssel, hogy a mai értekezletől és minden új agitációs törekvéstől a kishivatalnokok legnagyobb része távol áll, sőt azt, mint az összes érdekeit veszélyeztető mozgalom perhorreszkálja, egyáltalán elhárítva magától a felelősséget egy újabb agitáció esetén felmerülhet érzékeny károsodástól. Ehhez a nyilatkozathoz volna egy pár szavunk; mindenekelőtt az, hogy szándékosan hallgattuk el a nyilatkozott tisztviselő nevét, még pedig az ő saját érdekében, mert bármennyire forgatjuk is az ő eljárását, ez nekünk, de talán senkinek, még azoknak sem tetszik, akik határozottan kárhoztatják a csütörtöki értekezlet összehívóinak mozgalmát. Arról igenis lehet beszélni, vajon holyes-e, okos-e, tapintatos-e újabb agitációt indítani a tervezett fizetésrendezés ellen, amikor annak ismerete néhány hézagosan és talán tévesen közöttük szorítokzik. Lehet beszélni a sajátnak, lehet beszélni a kormányköröknek, a nagyközönségnek, csak magának a kisebb fizetésű tisztviselőnek nem, mert ez, enyhén szólva, nagyon közel jár a denunciacsihoz. Ha valakinek, úgy éppen a kisebb tisztviselőnek kell méltányolnia társainak aggodalmait, vagy ha nem is, az ő kötelessége az a nyílt és őszinte igyekezet lenne, hogy ez aggodalmakat eloszlassa. De kiállni a fórumra és a felső körök előtt beárulni annyi szegény családapát, akiknek nincs egyéb bűnük, mint hogy télen, nehogy később megjedjenek, ez oly eljárás, amely nem vág egybe a magyar tisztviselők jellemével. Es csak sajnálatos, hogy akadt tisztviselő, aki odaadta a maga becsületét nem olyasvalamihoz, ami tulajdonképpen illemtelenség a társak iránt és meggyanysítása a felsőbb köröknek, mintha azokat a tisztviselői kérdés elbírálásában más is vezethetné, mint a jog és méltányosság.

Ma este 6 órakor a *Budai Vigadó* külön termében gyűlésre jöttek össze a kis-tisztviselők, hogy helyzetük javítása ügyében mozgalmat indítsanak. A tavaly tartott tisztviselői kongresszus memorandumot küldött a kormánynak, amelyben kéri a tisztviselői fizetés javítását 1600 korona alappal. A kormány méltányolta a tisztviselők kérelmét s a pénzügyminiszter javaslatot dolgozott ki a tisztviselők fizetésemeléséről, amelyben megadja a kért javítást, de csak a IX. rangosztálytól felfelé. Az alsóbb rangosztályok 1400 koronás skálát állapított meg a pénzügyminiszter. Azért jöttek ma össze, hogy megbeszéljék, miképp vihathák ki azt, hogy az ő skálájukat is 1600 koronás alappal alapítsák meg.

A gyűlésen, melyen *Bányai Béla* elnököt, a rendőrség részéről *Szentkirályi Béla* rendőrgazdalmazó volt jelen. Először megnyitotta az ülést *Vörös László* úr, államtitkár levelet olvasva fel, amelyben elmondja, hogy az expoze szerinti javítással 6 sincs megelégedve s a Ház keddi ülésén fel is szólt ebben a tárgyban. *Csep József*, majd *Szilágyi Sándor* szólt fel ezután. Szilágyi ismerette a tervezett javaslatot s azt az indítványt tette, hogy álljon permanenciába a bizottság és ha a pénzügyminiszter letele a képviselőház asztalára a kész javaslatot s ha ebben nem 1600 koronás alapon alapítja meg a XI., X., IX. rangosztály fizetésjavítását, egy bizottság sürgősen hívjon össze gyűlést, amelyen folytatják mozgalmukat. *Tessalik* kongresszusi választmányi tag tudomására hozta a gyűlésnek, hogy a kongresszus bizottság már intézkedett megbízatása szerint a kis-tisztviselők érdekében, s mindent el fog követni, hogy ők is megkapják a kért javítást. *Szilágyi* ismételt felszólalásában esetetel a kis-tisztviselők helyzetét. Elmondja, hogy a miniszter szavai, hogy: „kezdő fizetésnek ez is elég”, nem áll meg, mert sok oly állás van, mint például a bíróságnál, amely a XI. és X. rangosztályhoz tartozik, ezek az emberek soha más, felsőbb rangosztályba nem juthatnak. Felszólalt még *Virenbeg*, *Csep József*, *Nagy Sándor* és dr. *Balázs Sándor*. A gyűlés elhatározta, hogy megvárja a törvényjavaslat benyújtását s ha a kis-tisztviselők önként ártatlanosan gondoskodva nincs, bizottságot küld *Falk Miksa* országgyűlési képviselőhöz, mint a pénzügyi bizottság elnökéhez, kérve hogy a kis-tisztviselők kérelmét is teljesítsék. azonkívül az összes képviselők előtt feltárják sanyaru helyzetüket. A gyűlés ezután köszönetet mondott a saját eddigi támogatásáért.

— **Mérges fazekak.** Néhány évvel ezelőtt a belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben megtiltotta, hogy olyan fazekat vigyenek piacra a fazekasok, melyek mérges mázzal vannak bevonva. A rendelet folytán, a kerületi előjáróságok egy fazekasoknak kobozták el árult sokat megbüntették a fazekasmesterek közül. A fazekasok azonban addig könyörögtek a miniszternek, míg nem az visszavonta rendeletét, úgy hogy most a mérges mázas fazekak bátran eljuthatják újból a piacot. Nem árt tehát, ha a gazdasszonyok jól megnézik ezentúl, hogy milyen fazekat vásárolnak.

— **Elsüllyedt hajó.** Londonból táviratozza tudósítók, hogy a *Daily-Express* belőrdi telegramja szerint a Vendrop angol gőzhajó, amely utban volt Kína felé, Uj-Seeland közelében elsüllyedt. A legénység megmenekült. A hajón 500 kínai holttest volt koporsókban s ezek közül 450 a vízbe veszett. A koporsók legnagyobb része egyenként 10 font sterling erejéig biztosítva volt.

— **A császár fia.** A német császár fiát a napokban vették föl a bonni egyetemre. Eddig minden ember azt gondolta, hogy a császár fia komoly deák-számba megy s hogy azért íratják be az egyetemre, hogy tanuljon is valamit. *Eitel Frigyes* herceg felvétele óta ezt sem hiheti el már senki. Maga a rektor sem hiszi s a fiatal herceg fólvételénél meg is mondta ilyenformán:

Jól tudjuk, hogy királyi fenségem nem azért jött ide, hogy a tudományok pályára készüljön, mert az ön hivatása a hadi tudomány, de reméljük, hogy ön itt megértene és tisztelni tanulja a tudomány munkát.

A fiatal hercegnek ezek után nem lesz egyéb dolga a bonni egyetemen, mint hogy megtanuljon pipázni és sört inni, miközben mindenkit biztosítson arról, hogy ő nagyon tiszteli a tudományos munkát.

— **Augsburg Anita kisasszony letartóztatása.** A weimari rendőrség tegnapelőtt letartóztatta Augsburg Anita dr. kisasszonyt, egyszerűen azért, mert a doktori-kisasszony reform-ruhában mert végig menni az utcán. A letartóztatás híre nagy izgalmat okozott a német haladó párti asszonyok között, akik most elégtelt követelnek a kisasszonyon esett sérelemért. Augsburg kisasszony különben úgy adja elő letartóztatásának történetét, hogy éppen a vasúti pályához fel haladt, amikor megszökött a rendőr, aki már öt peronél tovább nem tért meg mellőle és felvilágosított két töle weimari tartózkodásának esélyéről. Midőn a doktori-kisasszony megadta a felvilágosítást, a rendőr a logikozását tudakolta és nagyon meglepődöttül látszott, amikor azt kapta válaszul, hogy: doctor juris. Ezután a kisasszony kezdte meg a fogatógátását és éneken tudakolta, vajjon a rendőr le akarja-e tartóztatni. A rendőr megvallotta, hogy az a szándéka és a doktor-leányt, minden tiltakozása ellenére, bevitte a rendőrségre. Ott a letartóztatástól hügy azonnal követelte, hogy hozzanak egy felsőbb tisztviselőt és tiltakozását vegyék jegyzőkönyvbe. Az ügyelet rendőrtisztviselő megjelent és azonnal szabadon bocsátotta dr. Augsburg Anitát. Másnap azután hivatalos levelet kapott, melyben értesítették, hogy a tuiburgó rendőr ieddesben részesült.

— **Letartóztatott tenorista.** A tenoristák annyi bajt okoznak, hogy bizonyos vidámsággal tölti el szívünket, ha valamelyikük bajba kerül. Bizonyára ilyen érzelmeikkel fogadják majd a világot a *Pilsenből* érkezett hír, hogy *Vilesek* tenoristát, aki az ottani színházhoz van szerződötve és aki az igazgatója tudtán kívül a laibachi színházhoz szerződött, ma a pályaudvaron letartóztatták, éppen amikor *Laibachba* akart utazni. A művész ur jelenleg a dűtyiben escsül és bizonyára dühös, hogy nem Magyarországon kísérelte meg a szerződészegést, ahol a törvény nem gondoskodik ilyen radikálisan a magas G lovagjainak megbízhatatlanságáról. Hanem talán még nekünk is eszünkbe jut egyszer, hogy tenorista-paragrafust illeszkünk a magyar kodexbe. Nem is ártana.

— **Bartay Ede sírémleke.** Ma leplezték le Bartay Edének, a nemzeti zenede igazgatójának sírémleket a kerepesi-úti sírkertben. A nemzeti zenede elnöksége, tanári kara és növendékei, valamint igen sokan a zenevilágból jelentek meg ez alkalommal a temetőben, hogy kegyeletüknek kifejezést adjanak.

A Budai-dalárda, Gauzyári dalkör és leggygyári dalárda-egyesület megnyitást ekeketek Bartay királyi-humuszát, mire *Róssavölgyi Gyula* apolgármester a nemzeti zenede igazgatója nevében méltatta az elhunyt érdemeit s letele az intézet koszorúját. Majd *Szposz Antal* a Szerekek nyugdíjintézete nevében köszörözta meg a sírémleket, aztán a dalárdák *Kölcsy* Himnusát énekeltek. E közben jatható lett a szép sírémlek: teke marvanyoszlopban Bartay mellszobrára, zenei emblemekekkel. A sírémleket *Kaiser József* építész tervezte, a bronzmellszobrot *Bazler Adolf*, az emblemeket pedig *Langer Ignác* szobrász mintázta.

— **A főkapitánysági épület kibővítése.** A főkapitányság mostani épületéből már régóta kisorsult két osztály. Az erkölcsrendészeti-osztály az Arany-János-utca, a bejelentő-hivatal pedig az Akadémia-utca közlőközött. Végre is hosszas alkudozás után megveték a főkapitányság tőszomszédságában levő Haas-féle palotát, amely egy pár iattöréssel egybekapcsolnak a mostani főkapitányi palotával. Az új helyiségben, annak első emeletén a főkapitány kap megfelelő lakást, míg a mostani főkapitányi helyiségeket a helyettes kapja meg. Ide költözik a bejelentő-hivatal, meg az erkölcsrendészeti osztály is, úgy hogy ezzel az egész testület egy helyen lesz összpontosítva. Az átalakítási munkálatok elkészültevel májusban lesz a költözködés.

— **Az aradi sikasztás.** A királyi ügyészszeg megkeresésére a rendőrség is beleavakozott ma már az aradi Ipar és Népbanknál történt sikasztási ügybe, mert az ügyészszeg azt kutatja, hogy vajjon a sikasztással együtt nem történt-e olyan büntetendő osekemény a banknál, melyet hivatalból kell üldözni. Az igazgatósági tagokat ma kihallgatták. Mindnyáan azt vallották, hogy a banknál eszközölt vizsgálat eddig csak sikasztást derített ki. Sokan hiszik ugyan, hogy olyan osekemények is fordultak elő a banknál, melyeket hivatalból kell üldözni, de eddig nem derítették ki semmit. Az ügyészszeg nagy buzgalommal végzi feladatát s a banknál, a váltóüzletben, a zálogosztályban, valamint a csabai kőraktároknál is nagy erőlyel folyik a könyvvizsgálat.

A könyvvizsgálat eddig kiderítette, hogy száz darab arad-esanádi vasutárszvény, 58 darab ipar és népbank részvény s egy darab Első Takarékpénztári részvény hiányzik. E hiányzó részvények értéke hatvanháromezer forint. Kiderült továbbá, hogy a fő-könyvben *Weisz A.* és társa 40 ezer korona, *Kincsig Géza* pedig 100 ezer korona fiktív adóssággal van megterhelve, s hogy 89,000 korona olyan kétes értékű követelés szerepel vagyonként, melyet már régen töröltetett az igazgatóság, végre pedig, hogy *Böhm Adolf* a sikasztó vezérigazgató az igazgatóság tudta nélkül tízezer korona előleget utatványozott két tisztviselőnek. Mindezeket egybevetve eddig háromszázkettesz-hatvanháromezer korona hiányt konstátáltak.

Böhm Adolf még mindig súlyosan fekszik lakásán. Vagyonát és követeléseit már átruházta ugyan a megkárosított intézetre, de valószínűnek tartják, hogy már a közel napokban le fogják tartóztatni, mert máris vannak olyan adatok a vizsgálat kezében, hogy Böhm többször feltörte az intézet szekrényét s ily módon vitt el különféle értékpapírokat. Ennél a mullelel állítólag egy H. nevű mulakatok segédkezett a bűnös vezérigazgatónak.

Az intézet igazgatósága ma *Róna József* és *Kopcsy József* nevű hivatalnokokat állásuktól lefűggesztette, mert a vizsgálat eddigi eredményei azt bizonyítják, hogy tudomással bírtak a vezérigazgató üzelmeiről. *Mészáros* kir. ügyész közreműködésével *Green* rendőrkapitány ma folytatta a nyomozást és a lejelentés hiánya miatt lassan és óvatosan haladnak. A vizsgálat több napig fog eltarítani, mert az eddigi valomások ingadozó és a sikasztás módja még eddig nem volt megállapítható. Az intézetben a vizsgálat szintén folyik, a pénzváltóosztály még nincs átvizsgálva. Kiderült, hogy *Böhm Adolf* nagyon el van adóssodva; a mézarszékekben, a szabóknál és divatlekkre 20,000 koronával tartozik.

— **Előleptetése a kereskedelmi minisztériumban.** Mint értesülünk, a hivatalos lap holnap száma a következő kinevezéseket és adományozásokat fogja közölni:

O felsége a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére dr. *Wetzel Gyulát*, a szabadosi hivatal elnökét, a szabadosi tanács elnökévé és dr. *Ballai Lajos* osztálytanácsost a szabadosi hivatal elnökévé, *Fest Kálmán* és *Menczer Lajos* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsosokat és *Márk* Károly államvasúti üzelvezető miniszteri tanácsosokká kinevezte, *Daróczy Lajos* osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkárnak pedig az osztálytanácsosi jellegű díjmentesen adományozta; továbbá dr. *Fuhrmann Ferenc* osztálytanácsosi címmel felruházott miniszteri titkár, dr. *Késsy Árpád* és dr. *Neumann* Károly miniszteri titkárokat osztálytanácsosokká kinevezte és pedig az utóbbnevezettet a statisztikai hivatal személyzeti létszámába; végre dr. *Fopovics Béla* és dr. *Lers Vilmos* miniszteri titkároknak és *Hajdu László* statisztikai hivatali miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi címet díjmentesen adományozta.

A kereskedelemügyi miniszter *Procházka Lajos* miniszteri titkár címmel felruházott miniszteri segédtitkár, továbbá dr. *Bernath Gusztáv*, *Malobicsky Janos* és dr. *Csory Jenő* miniszteri segédtitkárokat miniszteri titkárokká, *Szűts Andras* miniszteri segédtitkár címmel és jelleggel felruházott miniszteri jogalmazót, továbbá dr. *Budai Szabóky Alajos*, *Ledrá Janos* és *Mészáros János* miniszteri jogalmazókat miniszteri segédtitkárokká, dr. *Olgyay Kálmán* és dr. *Szentmiklóssy Elemér* miniszteri segédjogalmazókat miniszteri jogalmazókká, az utóbbt mint ideiglenes minőségűt a magyar királyi központi statisztikai hivatal személyzeti létszámába, végül dr. *Lessner Richard*, dr. *Rosenkari György* és dr. *Hallay Ferenc* tiszteletkölmi miniszteri segédjogalmazókat és dr. *báró Matcomes Gyula* miniszteri számelőirő miniszteri segédjogalmazókká nevezte ki.

— **Tapintatos körözölével.** Kissé tiszteletlen az a körözölés, amel: te a madári rendőrönök, *Barroso* ur adott ki egy megszökött tizenhétéves gonosztevő ellen. A körözölével a fiatal gazember különös ismeretű jelölt azt említi föl, hogy *jelentősen hasonlít ő felségéhez a királyhoz*. A hasonlat nagyon tapintatos. XIII. Alfonz bizonyára nagyon meg fogja köszönni. Kétszáz év előt halálra ítélték volna ezért a talán helyes, de mindenesetre tiszteletlen megfigyelésért a rendőrönök urat. Hanem hát változnak az idők, úgy látszik még Spanyolországban is.

— „Zsidókat és magyarokat kivéve.” Nemzeti jogtulzónknak, akik szemérmetlenül hazudoznak a külföldi sajtóban, hogy minő bántalmakat kell Magyarországon elszüvenedniök, melegen ajánljuk figyelmébe a következő *bukaresti* telegramot: A romániai hivatalos közlönyben ma tették közzé a *dümbövíai* törvényszék ellenjegyzésével egy helybeli takaré- és hitelegylet szabályait. Az egyik paragrafus szórul-szóra így hangzik:

„Egyesületi tag lehet minden emberi lény, kivéve zsidókat és magyarokat.”

A szemérmetlen butaság, amely ebből az inzultusból kéri, nem érdemel komoly választ. De fölvetjük a kérdést: vajjon mit tennének a mi oláhjaink, ha valamelyik magyar hitelegylet szabályai közé felvenné a paragrafust, hogy egyesületi tag lehet minden emberi lény, kivéve az *oldhakat*?

— A betegpénztár háboruja. Két hónappal ezelőtt a hatvanézer tagot számláló budapesti kerületi betegsegítő-pénztár megrokkant pénzügyi viszonyainak rendezése végett rendkívüli közgyűlést hívott egybe. amelyen nagy többséggel elhatározták, hogy az átlagos napibérek után szedett kétszázalékos járuléka helyett ezután két és fél százalékot vetnek ki. A pénztár vezetősége azzal okolta meg a járulék fölemelését (amely különben évi 250.000 korona bevétel többletnek felel meg), hogy már évek óta nagy veszteséggel dolgozik, mert a nagy munkátalanság évei alatt a gyómolításra szorult beteg munkások száma megduplázódott, az évek óta kilitásba helyezett törvény revíziója pedig, amelytől a betegsegítés gyökeres rendezését várják, mert a *javaslathat* minimális háromszázalékos járulék van tervezve, egyre késik, míg a segítségére szoruló egyáltalán nem várhatnak. A mostani pénztári vezetőség régi ellenzékének nyugalomba vonult vezetői a járulékmelését felhasználják arra, hogy újra akcióbá lépjenek. A közgyűlés határozatát megfőbebezték a harmincezer aláírást gyűjtötték a föllebezésüköz, amelyben a pénztár igazgatóságát, a teilegűlő hatóságát, tisztviselőit és orvosi karát azzal vádolják, hogy ők az okozói a pénzügyi helyzet romlásának. Hevesen kikelnek a családtagok díjtalan kezelésének átlilag tervbe vett megszüntetése ellen s követelik a teljes szabad orvosválasztás visszaállítását, amely szerintük a pénztár finanszírási minijárt rendbehozhatná. Időközben deputációztak, rőpiratoztak, gyanúsították és sörtegették egymást teljes gözzel mindkét oldalon, aminek sajtotőp alakjában még folytatása következik.

A kereskedelmi miniszter most 67992/1902. VIII. szám alatt kelt leiratával véget vetett a nagy háborúságnak. A pénztár közgyűlési határozatát jóváhagyta, egyidejűleg megengedte, hogy a pénztár a törvény revíziójáig a családtagok díjtalan kezeléséről és ellátásáról továbbra is gondoskodhassék. A törvény revíziójának tárgyalását az országgyűlés téli munkaprogrammába fölvettek s hogy a föllebezéseket is kielegíthessék, utasították a miniszter a pénztárt, hogy a föllebezésben földiosért szabad orvosválasztás kérdését is újra tanulmányozza és tegye meg előterjesztését. A föllemeit járulékat már *ez év november* elsejétől szedi a pénztár, s a miniszteri jóváhagyásról szóló hivatalos értesítéssel együtt most küldött szét az új díjtáblázatot nyolcezer munkaadójának, akik között a legelőkelőbb gyárak és közlekedési vállalatok is szerepelnek.

Erdekes, hogy a kerületi pénztár vezetősége ellen emelt vádak azzal oszlatta el most rövid úton a kereskedelmi minisztérium. hogy a dob-utcai munkáspénztárt, amelynek pénztárosa a nyár folyamán földierített sikasztásai miatt agyonlőtte magát, ugyan-
osak a minap utasították a kerületi pénztár adminisztrációjának tanulmányozására és arra, hogy jövő évi január elsejétől ugyanezt a rendszert alkalmazza, mint amely rendszer. *legelőbb a visszalélek megállására*, a legelőszerűbbnek bizonyult. Napok óta folyik ez a tanulmányozás a dob-utcai pénztárhoz kiküldött miniszteri vizsgálóbiztos közbenjöttével. Meglepő és a munkaadókat igazán szépen jellemző ebben a nagybőrszabású munkámozgásban az, hogy a munkaadók a súlyosabb gazdasági viszonyok dacára, kivétel nélkül s ugyszólván egyhangulag járultak hozzá a munkások érdekeinek a mérsékelt felemeléshez, holott a törvény szerint a járulékok egyharmadát sajátjukból fizetik, amiért nem jár ki nekik semmiféle ellenszolgáltatás. Ez kétségkívül a legelőszésgesebb szociálpolitika, mely a józan gondolkodású munkásvilágra bizonyára nagyobb hatással lesz, mint a professzionátus munkászervezőknek sok esetben tulhajtott igazlása.

— Vidéki hírek. A nagykörsi határban *Doák* Sándor nagykörsi polgár nejt a reggel meggyilkolva találta. A gyilkost *Paróczai* László személyében elfogták. — *Nyiregyháza* Szentpétery András 47 éves dobánygyári munkaleüegző pillanatnyi elmozdítására agyonlőtte magát. Ötvenegy és három gyermeket hagyott hátra. — *Sádorai-Ujhelyen* a múlt éjél betörték *Balla* Mihály csizmadia házába. A rablók a konyhaajtót fellestették, a szobaajtót kilaragták és behatoltak a szobába a szekrényekről fészeg-

ték. Balla fölébredt és segélykiáltásaira legényei is felriadtak. A rablók menekülés közben löttek, de nem találtak senkit.

— Vakmerő lopás. *Drezdából* táviratozzák nekünk: A *Dresdener Bank* pénztára előtt egy nagykereskedő cég szolgálja ma délelőtt 17.000 márkát akart befizetni s a mikor már leszámálta a bankjegyeket a pénztár rekesznél, hozzálépett egy előkelően öltözött férfi s utbaigazítást kért. A szolgáló egy-két lépésre tovább ment, hogy megmutassa az illető osztályt s mire visszatért a pénztárhoz, az asztalról már eltűnt a 17.000 márka. Kiderült, hogy a kérdezősködő férfi cinkostársa volt a tolvajnak. Mind a kettőjüknek nyoma veszett.

— Fölmeitő oktatása. A *Budapesti Népoktatási Kör* közhírré teszi, hogy november 4-ikétől kezdve fölméitő számára ingyentoktatást tart az írásból és olvasásból, számtanból és fogalmazásból és egyéb közhasznú tárgyakból sőt a könyvvitelből is, az idegenajkuaknak pedig a magyar nyelvből, a következő helyiségekben:

III. ker. Ó-Budán: a) a *körház-utcai* községi leányiskolában nők számára egy rendes tantolyam hétfőn, szerdán és pénteken este 6—8 óráig; b) a *miklós-terti* népiskolában rendes oktatás férfiak számára hétfőn, szerdán és pénteken este 6—8 óráig.

VI. ker. *Terevárosban*: a) az *érsel-terti* népiskolában férfiak és nők számára kedden pénteken és szombaton este 7—9 óráig; b) egy *külni tantolyam* a nők számára a levelezés, ügyiratok, számolás és egyszerű könyvvitelre kedden, csütörtökön és szombaton 7—9 óráig; c) *idegenajkuak* számára külön tantolyam a magyar nyelv megtanulására kedden, pénteken és szombaton este 7—9 óráig.

VII. ker. *Erzsébetvárosban*: a) a *Rottenbiller-utca* 20—22. szám alatt az *orsz. központi kátholikus legényegyesület* helyiségeiben kedden, szerdán és csütörtökön este 8—9 óráig a számtan, mértan, könyvvitel, üzleti levelezés és ügyiratok köréből; b) a *murányi-utcai* népiskolában kedden, csütörtökön és szombaton este 7—9 óráig férfiak számára; vasárnap délután 2—4-ig haladó férfiak számára; kedden és pénteken este 7—9 óráig és vasárnap délután 3—5 óráig a nők számára; c) a *zuglói* népiskolában kedden, csütörtökön és szombaton 7—9 óráig férfiak és nők számára.

VIII. kerület *Józsefvárosban*: a) a *Baross-utcai* községi népiskolában külön-külön nők és férfiak számára kedden, csütörtökön és szombaton este 7—9 óráig; vasárnap délután 2—4 óráig haladó férfiak számára; b) a *Kerepesi-út* 57. száma alatt az ágostai evangélikus egyházközség iskoájában *idegenajku* férfiak számára a magyar nyelv megtanulására szerdán és szombaton este 7—9 óráig.

Az oktatás még hónapig tart és kiterjed minden tantárgyra, az elemi ismeretek minden körére, sőt az írásra, fogalmazásra és számolásra is. különös tekintettel az íparra, illetőleg a részvevők önkörére. Az előjegyzés vagy beírás a nevezett helyiségekben már megkezdődött s bármikor lehet jelentkezni.

— Szerdahelyi-szobor Aradon. Felkértek bennünket a következő nyilatkozat közlésére:

A lapokban olvasom, hogy felejtethetetlen jó barátom, *Szerdahelyi* Kálmán szobrát a jövő hó elején állítják fel az aradi színház előcsarnokában, s hogy az ünnepi matinéén én tartom az emlékbeszédet. Ezzel szemben ki kell jelentenem, hogy engem az emlékbeszéd megtartására mindegyik senki lel nem szólított, de ha felszólított is volna, orvosi hivatásom — ájdalelom — nem enged meg, hogy most a fővárosból távozzam s azon a kegyetes ünnepélyen megjelenhessek.

Almás dr. Balogh Tihánér.

— Halál az uton. *Lauter* László dévai kereskedő 38 éves beteg úcsesét, *Lawner* Arnoldot Budapestre akarta hozni, hogy a klinikán megoperáltassa. *Lauter* Arnold ma este a vonaton, Rákos-Keresztur és Rákos között rosszul lett és meghalt. Hottestét behozták a fővárosba és a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— Revolveres tolvajok. A főkapitányság távirati értesítést kapott, hogy e hó 25 és 26-ika közötti éjjelen *Chlumtzen* *Dvorzák* Antal csendőrfővezetőt két fiatal ember, amikor lopáson érte őket, revolverrel megsebesítette. Az illetők halálos sebet ejtettek a csendőrről, azután *Königgrätz* felé menekültek. Az egyik magas, nyúlánk testalkatú, sötét nadrágja és kabátja puha, fekete kalapja volt. A másik alacsonyabb, sötét öltözetet, térdig érő sötét sárga felöltőt viselt. Mind a kettő németül beszélt s beszédjük szerint Szászországba valók, valószínű azonban, hogy az illetők szőnyegekkel hálázó olaszok. A rendőrséghez ma érkezett jelemtés szerint a két fiatal ember *Bodhanez* községre ment s ott jelentkezett a polgármesternél. Az egyiket *Farkas* Máténak, a másikat *Haller* Jánosnak hívják s állítólag Erdélyből valók. Nagyon érdeklődtek az iránt, hogy mikor indul a legközelebbi vonat Budapest felé. Valószínűleg Budapestre indultak, miért is a rendőrség kézrekerítésükre minden intézkedést megtett.

— Rendőri hírek. *Klausz* József loápoló ma reggel a Golya-utca 30. száma házban hirtelen összeesett és meghalt. — Ma reggel a Lánchidról egy ismeretlen ember a Dunába ugrott, de még élve kimentették. A Rókusba vitték, személynazonosságát azonban még eddig nem tudták megállapítani. — *Léb* Anna 18 éves csejéd ma a Práter-utca 42. száma ház III-ik emeletéről leugrott, de csak a II-ik emelet tolvosajára esett. A Rókus-körházba vitték. — *Petrovics* Aurél iparossegéd az éjszaka a Dűbrenley-terén a Dunába ugrott, de még élve kimentették. A Rókusban apólják. — *Unger* Sándor napéazásos a zuglói villamos végállomás építészésénél a hidról leesett és a fején sebesült meg. A János-körházba szállították.

— *Kawmann* Károly a régi vázoi vámnál leesett egy 9 méter magasságú hástétórl. Veszedeles zúzódásai a Rókusba vitték.

(x) *Próbáljon egyszer szerenőst Lukács* Vilmos bankházában Budapest V. Fűrdő-utca 10.!!! 1/4 oszt. sorsjegy 12.— K. 1/2 a 6.— K. 1/4 a 8.— K. 1/8 a 1.50 K.

A pótdadó.

— Jelenet. —

Egy zágrábi polgár: Hogy van, polgártárs?

Egy másik: Köszönöm, rosszul. Folyton fizetek. Remélem, olvasta az újságban, hogy a minapi szerbhorvát zendülés által okozott károkat a polgárság fizeti meg pótdadóban.

Az egyik: És miért olyan sápadt?

A másik: Mert éhezem. Nincs pénzem kenyerre. Mindent elfizettem pótdadóban.

Az egyik: Rettenet!

A másik: Mindent mi fizetünk. Zendülés van?

Fizetjük a zendülési pótdadót. Sikkasztanak a városi pénztárban? Sikkasztási pótdadó. Temetik a polgármestert? Temetési pótdadó. Pótdadó itt, pótdadó ott, pótdadó mindenütt.

Az egyik: Szégyenletes.

A másik: Kezdtém koldulni, amikor a sok pótdadó tönkretett. Kelliet fizetnem koldulási pótdadót. Aztán kezdtém kétségbeesni. Rám rőtták a kétségbeesési pótdadót...

Az egyik: Rémes!

A másik: Aztán fenyegetőzni kezdtem. Mi sem természetesebb: jött a fenyegetőzési pótdadó. Tördeltem a kezemet...

Az egyik: Tördelési pótdadó.

A másik: Eltűnt. Kírták rám. Aztán akkor éheztem. És tudja, mi történt?

Az egyik: Mi?

A másik: Nyakamba szólták az éhezési pótdadót. Itt nem segít semmi. Akármít csinálhatok, ordítathatok, trucoolhatok, meg is pukkadhatok...

Az egyik: Pukkadási pótdadó.

A másik: És biztosra veszem, hogyha valahol keritenék pénz és kifizetném az összes hátralékos pótdadomat, rám rőnnák a fizetési pótdadót. És ha már ezt is kifizetném és semmi adóval nem tartoznám, akkor rám rőnnák a pótdadótlanági pótdadót...

(Még egy kicsit hebeg, aztán éhen hal.)

— o. —

FŐVÁROS

(*) A főváros könyvtára. Ma délután ülést tartott a muzeum- és könyvtár-bizottság, *Bárczy* István tanácsos elnöke alatt és ismételtén tárgyalta azokat a módozatokat, amelyekkel a könyvtár szervezetéről szóló szabályzatot meg lehetne alkotni. Köztudomású dolog, hogy a székesiőváros közgyűlése az 1899-ik évben kimondotta, hogy *jóvárosi muzeumot és könyvtárat* létesít s elrendelte, hogy a muzeumot és könyvtárat egyesíteni kell és egységes vezetés alá kell helyezni. A kiküldött albizottság munkálatait megnehezítette az, hogy időközben rivalitás támadt a statisztikai hivatal igazgatója, *Körösi* József és a könyvtár vezetésével megbízott főlevéltáros: dr. *Toldy* László között a tekintetben, hogy a statisztikai hivatal könyvtára, amely a maga nemében pártját ritkítja, egyesítessék-e, vagy sem a fővárosi könyvtárral. Számos ülést tartott már ez az albizottság, de megegyezésre nem tudott jutni. A könyvtár-bizottság mai ülésén dr. *Toldy* László főlevéltáros nagy apparátussal készült előterjesztést tett a bizottsághoz, amelyben kéri, hogy a könyvtárt a régi közgyűlési határozat alapján szervezzék függetlenül a statisztikai hivatal könyvtáráról.

Mátyns Arisztid, *Havass* Rezső, *Heltai* Ferenc, *Körösy* József, *Kudora* Károly felszólalása után az elnök világított meg a kérdést, és a közgyűlés határozatára hivatkozva jelezte, hogy *jóvárosi könyvtára* csakis *közigazgatási és történelmi vonatkozású* lehet. A többi művet jól felhasználhatják a kerületekben szervezendő *közkönyvtárak részére*. Ebben a bizottság megnyugodott a reátért a 17 §-ból álló könyvtári szabályzat részletes tárgyalására s azt némi csekély módosítással elfogadta.

SZÍNHÁZ, ZENE

** A Fővárosban most egyszerre két darabot tanulnak. Ezek egyike *Veber* Pierre birnesz *francia* humorista *Loute* című bohózata, a másik pedig *Molnár* Ferenc *A doktor ur* című darabja. A francia mű betanulásával már teljesen elkészültek.

**** Blaha Lujza bucsuja.** Még csak holnap este írjuk le ezt a címet, s Blaha Lujza megváltik sok diadal-helyétől s átköltözik új otthonába. Utóljára lépett fel az este a Boszorkányvár híres szerepében s többé nem fogja nagy finomsággal előtázní, hogy: „Egy kis ámitás, egy kis számítás...” Ebben a kis kuplában kivált Blaha Lujza egész pályája a Népszínház színpadán. Egy-egy mozdulatára a szép emlékek egész serege rajzott fel a közönség körében. Nagy művészi élvezettel játszott ma önmagát, aki elmulasztotta ma este megnézni a bucsuzó Blaha Lujzát. A közönség hálaival, szeretettel adózott a művésznőnek s riadó lelkesedéssel követelte, hogy jelenjék meg a vastüggöny kis ajtajában. Blaha szereplése lelket öntött az egész előadásba s a tetszésnek részesei voltak Hegyi Aranka, Bim Coraliejaival. Vidor brillians Józsi csordásával, továbbá V. Margó Oéla, Nemeth József, a kedélyes gróf Kányaváry s Kenedich.

**** Casanova.** Faragó Jenő és Barna Izó nagy operettjének legközelebbi előadása Blaha Lujza bucsu-estéi miatt szombaton este lesz a Népszínházban s közben ugy szombaton délután, mint vasárnap délután és este is Raupach hagyományos népdramáját a Molnár és gyermekét adják. A Casanova újból hétfőn este kerül színpadra s ez lesz a darab tízenyolcadik előadása. A négyes női főszerepi változatlanul Kury Klára, a címszerepét Nyárái játszza.

**** A monológ.** A Népszínház egyik művészevel esett meg a nyáron, hogy valamelyik felsőmagyarországi fürdőhelyen az eső bekergette a kurszalónba. Előkelő társaság verődött össze, ama bizonyos félóra elteltével valaki már zongorázott, később egy német hölgy — ki ne ismerné ezt a fajtát? — énekelni kezdett, végül pedig felszólították a művészt, hogy valamit adjon és elő...

— Oh kérem!... Nincs semmi különös számom! Nem tudok! — szabadkozott eleinte, de tekintettel arra, hogy a társaság egy gyönyörű szép magyar grófné is jelen volt, a művész szíve is meglágyult s belekezdett egy monológba.

A grófnőnek játszott. Szavait, mint Zaccou, gesztikulált, mint Novelli s a hatás nem is maradt el, mert a grófné a monológ közepe táján hangosan felkacagott.

— Hobó! Óriási hatás — mosolygott befelé a művész és megkötözött buzgalommal recitált tovább. Éppen egy drámai fordulathoz ért s ekkor a s nem várt fordulat következett be, hogy a grófné és egész udvara a könyvezésig kacagni kezdett.

— Mi történt?... Nem értem!... hüledezett a művész, de rögtön megértette a helyzetet, mert valaki hirtelen a fölébe sugta:

— Hiszen a grófné egy szót sem tud magyarul!...

Hogy a monológ befejezetlen maradt, az természetes.

**** Vendégszerelés.** A Városligeti Színkörben november 2-án délután érdekes vendégszerelés lesz. Székula Cecília kisasszony, Székula Mór hírlapi-kollegánk leánya, az Országos Színi Akadémia jeles eredménytel végzett növendéke eljátssza a Nagymánus Márta szerepét. A vendégszerelés oka, mint hírlak, az, hogy egyik budapesti színház tagjai sorába akarja szerződtetni a tehetséges fiatal kisasszonyt.

**** Tüntetés egy színházban.** A prágai német színházban nagy tüntetés volt tegnap este, Maeterlinck: *Monna Vanna* című drámájának bemutatás előadásában. A közönség a prágai közélettel szemben tüntetett, az színház igazgatójának, Puriának, felmondott. Az igazgatót, aki egyúttal jeles színművész s aki a darabban játszott, a közönség az egész estén át a legzajosabb ünnepléssel, az előadás végével pedig nyílt színen ezüstsíksorú adott neki át. A művész erre polemikusan beszédet mondott, melyben erősen támadta a közéleti társadalmat. A közönség percekig tapsolt beszédének. A színigyi bizottság tagjai, akik tagjai a közéletnek is s akik egy pártban jelen voltak az előadásban, a tüntetés kezdetekor eltávoztak a színházból.

MŰVÉSZET

□ **Paál László képe.** A Nemzeti Szalon őszi kiállítása ma bezárult, hogy helyet adjon a jövő hónap és egyben az idei művészeti esztendő szennázójának, a *Paál László-kiállításnak*. A helyiségeket ez alkalomra teljesen átalakították: selyemtapetákkal vonják be a falakat és modern interieuröket készített a Szalon, a nagyjelentőségű művészi eseményt azzal kívánva fényben emelni, hogy ragyogó milieut alkot a Paál-féle képeknek. A kiállítás körülbelül ötven nagyszabású vásznonból fog állani s ezzel kapcsolatban két teremben magyar művészek műveiből *karácsonyi vásárt* rendez a Szalon. A kiállítás ünnepélyes megnyitása november 9-én lesz, mikorra *Munkácsy* és elhunyt művész jóbarátja is jelen lesz, aki e célból Budapesten marad 9-ikéig. A vernissage is előreláthatólag illó fényvel folyik majd le.

□ **A pécsi Zsolnay-szobor.** A Pécselt létesítendő Zsolnay-szobor bizottságának szűribe a második szűkebb pályázatra leérkezett művek egyikét sem találta a kivételre alkalmasnak. Mindazonáltal a pályázók közül Horvay János szobrászt újabb minta elkészítésével bízza meg, amely ha megfelel, a kivittel is meg fogják bízni. A szűri elnöke, báró *Férfőváry* Imre főispán volt. Az ítékezésben résztvevő *Schulek* Frigyes igazgató is, aki a talapzat tervét készíti.

TUDOMÁNY, IRODALOM

□ **Az állatok fejlődése tekintettel az emberre.** (Irtá idősb dr. *Perényi* József, főreáliskolai tanár, volt egyetemi adjunktus. Kiadta a pozsonyi Stampel-cég a tudományos könyvtár zsebkiadásában. Első rész: *Állatok fejlődése*. Kettős füzet. Számos rajzzal. Ár 1 korona 20 fillér.) *Perényi* tanár munkája fejlődéstani irodalmunkban hiánypótló kompendium, mert még fejlődéstani tankönyvünk egyáltalában nincsen. A nagy tudással megírt kötetet még kettő fogja követni.

EGYESÜLETEK

(A baromfitenyésztők országos egyesülete) tegnap tartotta a hónap rendszeres igazgatóválasztmányi ülését gróf *Keglevich* Gábor egyesületi alelnök elnöklése alatt. Az ülés első tárgyát a Pozsonyban rendezett baromfitenyésztési kongresszus és baromfikiállításról szóló jelentés képezte, melynek során *Agh* Endre titkár rámutatott azon erkölcsi hasznára, mely különösen a kongresszus rendezésével az egyesület érte. *Hreblay* Emil számolt be ezután a baromfikiállítás sikeréről. Kisebb ügyek elintézése után az *Omge*. *Rubinek* Gyula országos képviselő gróf *Teleki* Józsefnek, *Pirkner* János állattenyésztési főfelügyelő, *Hreblay* Emil felügyelő, *Agh* Endre és *Serjőz* Géza titkároknak a kiállítás és kongresszus rendezése körül kifejtett tevékenységükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg. Elhatározták továbbá, hogy a tél folyamán a BOE. tagjai sorába lépett gazdasági egyesületek területén az egyesület baromfitenyésztési előadásokat tart, a tél folyamán elkészít az egyesület egy baromfitegyesületet tárgyaló kézikönyvet. Az egyesület tavasszal az OMGE. által rendezni szokott tenyésztéssel-vásárral kapcsolatban írtajbaromfi-kiállítást rendez s a jövőre kihat munkássága lesz vidékenként baromfitenyésztési-körök szervezése, egyrészt a baromfitenyésztés egyöntetűsége másrészt pedig az exportra szánt szárnyasok tenyésztése céljából.

(Az ügyvédek országos egyesülete.) amely magában foglalja az ügyvédjelölteket és az ügyvédeknek dolgozó jogszírókat, holnap, péntek este az *Arany kákas-vendéglőben* (Gyár-utca) tartja évi tisztújító közgyűlését. Érdeklődőket szívesen látnak.

Nyíltér.

Feszl Géza könyve. Bűn és Napsugár.

— Tollrajzok az ember világából. —

Előszóval ellátta: **Vész József.**

Az első kötet megjelenik november havában.

Előfizetéseket elfogad a Budapesti Napló kiadóhivatala vagy a Markovics és Garai könyvnyomtató-cég (VI., László-utca 13.)

Feszl Géza érdekes fejtegetéseit a mindennapi élet nagy szenzációjáról mindenki szívesen olvassa, mert mindenki észreveszi, hogy ezekben a fejtegetésekben gyönyörű harmoniába olvadt az érzés és az értelem. Ezeket a fejtegetéseket, tárcá alakban megírt oknyomozó történetét mindennapi életünknek **Bűn és Napsugár** címen kötetbe foglalta a szerző.

Előfizetési ár: Első kötet 2 korona.

VIDÉK

— **(Megsemmisített polgármester-választás.)** Miskolcra jelentik: *Kovács* Lajos megyei főügyész június 23-án Miskolc város polgármesterévé választották. A választás felebezés következtében a közigazgatási bíróság elé került, mely a választást megsemmisítette. A közigazgatási bíróság határozata nagy feltűnést keltett a városban.

SPORT

***. A Szlávia Budapest.** A Sportovní Klub Slavia pénteken délután érkezik Budapestre. A híres cseh csapat szeptember 14-én 7:0 győzött az Union-on, szeptember 21-én 8:1 végzett a Vinohradyal, utána való vasárnap megverte Hollandia bajnoki csapatát, a Haagsche Football Verenigingot 6:1-re. Cambridge 0:1-gyel győzött ugyan a Szlávia, de ez az egyedüli veresége is erősítette a Szlávia pozícióját. Október 12-én a Szlávia legyőzte a stuttgarti Karsvorstadot 3:1-gyel, október 19-én a szövetségi keretben kívül álló berlini scotch csapat, a Freie Berliner Fussball-Vereinungot ugyancsak 8:1-re győzte le. Legutóbbi eredménye a dán bajnoki csapat, a Fremden aratót győzelme volt 3:2-re. Megjegyzendő, hogy a dán és hollandi csapatokat az angol csapatokkal egyenrangúnak tartják. Összesen ez összesen két meccset játszott, ebből hatot megnyert, és csak Cambridge ellen maradt egy gól különbséggel vesztes. Negyven gólt adott be hét ellen. A kiváló csapat ellen november 1-én a Magyar Atlétikai Klub küzd. Mind a két meccs kezdete délután harmadik órákor.

***. Nemzetközi labdarúgás.** A Grafia, amely szombaton, november elsején mérkőzik a Magyar Úszó-Egyesület első csapatával, vasárnap Bécs legregőbb labdarúgó-egyesületével, a First Vienna Cricket és Football-Klubbal került össze az osztrák bajnoki mérkőzésekben és igen változatos játék mellett 5:3 arányban végzett, a mi jelenlegi igen jó formájáról tanusodik. Hazai csapatunknak erős legénységgel kell kiállania, hogy győzeimét biztosítsa. A mérkőzés délután három órákor kezdődik a Csömöri-úti millenárius pályán.

***. Bécsi löversenyek.** A nagy érdeklődéssel várt *Sweeps Stakes* volt a középpontja a mai nap programjának. A küzdelemben csak négy ló vett részt s a győztes a nagy favorit *Macdonald* lett, amely a legkönnyebb modorban verte te *Nunquam dormio*-t, mely mögött a derbynyerő *Lluar* érkezett be harmadikkal, az öreg *Mindgy* pedig utolsónak. *Macdonald*-ot ez a formája kétségteienül évrátaink élére helyezi. A *Tokio-verseny* igen szép finish után Arriviste nyerte meg, de *Akárhogy*, *Javorina* és *Hans Heiling* és igen közel voltak a győzteshez. Bonta ma két versenyt nyert s ezzel leverte Tural tavalyi rekordját.

A versenyek részletes eredménye a következő:

I. Eladók versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Gr. Károlyi I. Count Niki-je (Bonta) első. Krausz L. Tüppörtyű-je (Marinkovics) második. Egyedi L. Matebócsa (Gray) harmadik. Azután: Tombeur, Adoma, Bécs, Kalupri, Hamlet, Garázda, Sobri, Gallium. Totalizátor: 10:134. Helyrelogadások: I. 50:192. II. 50:281. III. 50:96.

II. Beaten-handicap. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Gróf Károlyi I. Szélesend (Van Dusen) első, Schosberger L. Hermina (Baines) második, Boross J. Thibet (Lawton) harmadik, azután Világos, Saville, Figelem, Cassandra, Condottiere, Andrács, Jucheb, G-Dur, Rhapsodie II., Viribus unitis, Santos. Totalizátor: 10:49. Helyrelogadások: I. 50:144. II. 50:214. III. 50:408.

III. Tokio-verseny. Díj 5000 korona. Távolság 2000 méter. Szemere M. Arrivisteje (Bonta) első, lovag Lederer S. Akárhogy (Adams) második, Egyedi A. Javorinája (Gray) harmadik. Azután: Hans Heiling, Dynamit, Pázmán, Babér, Bergeret, Vaga Carmin. Totalizátor: 10:69. Helyrelogadások: I. 50:149. II. 50:187. III. 50:232.

IV. Sweepstakes. Díj 32000 korona. Távolság 2400 méter. Péchy A. Macdonaldja (Tural) első, gróf Trauttmansdorff L. Nunquam dormioja (Barker) második, lovag Wiener-Welten R. Linbarya (Adams) harmadik, azután Mindgy. Totalizátor: 10:22. Helyrelogadások: I. 50:52. II. 50:54.

V. Nyeretlen kétévesek eladó handicapje. Díj 2000 korona, távolság 1000 méter. Krausz L. Takácsa (Cleminson) első, báró Harkányi I. Casertája (Russel) második. Blaskovits E. Csetjeje (Bonta) harmadik. Azután Guerilla, Ikaros, Monxampier, Estifény, Gedacht, Kintornás, Kényur. Totalizátor: 10:48. Helyrelogadások: I. 50:87. II. 50:92. III. 50:132.

VI. Kétévesek versenye. Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. Egyedi L. Galanteja (Zsebok) első, Egyedi A. Kalgajja (Gray) második, Pr. Springer G. Péládja (Krouzil) harmadik. Azután: Csurgó, Orion, Ex-Lex II. Czipész. Totalizátor: 10:187. Helyrelogadások: I. 50:162. II. 50:182. III. 50:73.

VII. Akadályverseny. Díj 5000 korona, távolság 4000 méter. Mautner V. J'insiste-je (Poole) első, Mautner V. Toka-ja (Rosaok) második, Mravik P. Mr. John-a (Machan) harmadik. Azután: Geranium, Baltavár. Totalizátor: 10:29. Helyrelogadások: I. 50:218. II. 50:106.

VIII. Zárverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter. Capt. George Belvedereje (Southey) első, báró Springer G. Perhapsa (Krouzil) második, gróf

♦ ♦ ♦ AZ ÚJ ANGOL ♦ ♦ ♦

FÉRFIRUHA-BÉRLET

LEGJOBB RUHÁZKODÁSI RENDSZER

DEUTSCH F. KÁROLY

BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

Festetics T. Durbanja (Barker) harmadik. Azután: Aristides. Davensberg. Totalizátor: 10. 80. Helyfoglalások: I. 50: 89, II. 50: 81.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ Egy sebkötés következményei. A budai orvosok bünperének mai esküdszéki tárgyalásán az orvosszakértőket hallgatták meg előbb. Dr. Andreánszky Jenő elmondja, hogy konstataulta a kar ütőerének keresztülvágását és hogy a halál okát okvetlenül az elvérzésben állapították meg. Idejekorán érkezett szakzszerű segítség okvetlenül megmentette volna. Majd az igazságügyi orvosi tanács véleményét olvasták fel, mely konstatálja, hogy a bökés és kezelés nem volt elég s hogy az orvosok mulasztást követtek el. Ezután az elnök felhívta az ügyészt, hogy az esküdtelhez intézendő kérdéseket terjeszse elő. Az ügyész 6 kérdést terjeszt elő, utolsó kettőjében dr. Berár és dr. Taub vonatkozólag, hogy orvosi hanyagságuk által halált okoztak-e. A kérdéshez a védők hozzászóltak s kiegészítő kérdések feltévesztő chajtották. A délutáni iolyamán a törvényszék az esküdtelhez intézendő kérdések szövegét állapította meg. A perbeszéd során dr. Mivich Lajos kir. alügyész Holingert halált okozó súlyos testi sértés büntetésére kéri bűnösnek kimondani, a két orvost pedig a gondatlanságból okozott emberölés vétségében. Dr. Weiss Odón, Hellinger védője a súlyos testi sértés vétségére feltett kérdést kéri alkalmazni. Dr. Wladár Tivadar, dr. Berár Gyula és dr. Darvay Fülöp, dr. Taub Ferenc védői felmentést kérték. — Azután Rónay elnök ítélesezakította a tárgyalást s holnap délelőtt 9 órára halasztotta el, amikor Darvay Fülöp, dr. Taub Ferenc védője terjeszti elő a védelmet. Ítélet a holnapi napon lesz.

§§ Ügyvéd és albiró. E címen a Magyar Híradó könyvmales újság nyomán a Pesti Híradó és a Magyar Híradó törvényszéki rovatában tudósítás jelent meg egy, dr. Kürti József büntető aljárásbíró előtt leoltat tárgyalásról. E tárgyaláson Kohn József nevű ügynököt vont a bíró felelősségre dr. Kovács József volt budapesti, jelenleg parkányi ügyvéd panaszára. A járásbíró előtt tárgyalásra az ügyvéd négy segédjével jelent meg. A tárgyaláson csakhamar kitört a háborúsg. Az ügyvéd rátámadt a bíróra azzal, hogy ügyvédi működését tette bírálat tárgyává. A bíró, miután többszöri figyelmeztetése és rendreállítására kárba vesztett, szolgálva akarja a tárgyalóteremből elávolíttatni az ügyvédet. Ezt a botránnyal jelenet az ügyvéd megismételte ugyanezek dr. Kürti elbíró előtt egy másik tárgyaláson is, amelyen ismét Kohn József ügynök volt a vádlott. Ekkor azon ürügy alatt költött bele a tárgyaló bírba, hogy ez megsértette ügyjelét. E tárgyalás eseményei miatt az ügyvéd felelőtlenséget tett a bíró felelővli hatóságánál, de ez az ügy a bíró teljes felmentésével végződik. A bíró is tett felelőtlenséget az ügyvédi kamaránál s a kamara jegyzmli választmányra vad alá helyezte az ügyvédet. E két tárgyalásról szóló tudósítások miatt az ügyvéd sajtóper indított rágalmas és becsületsértés vétségéről. Az inkriminált cikkért a felelősséget Gutl Imre, dr. Farkasházy-Fischer Zsigmond és Pápay Jenő hírlapírók vállalák el. Ez utóbbi a vádirat ellen kifogásokkal ít s a vádatának megszüntetése ellene az eljárást. A mai, Zsitvay Leo elnökléte alatt tartott tárgyaláson Gutl Imre és dr. Farkasházy-Fischer Zsigmond voltak a vádlottak. A személyesen megjelent panaszozt dr. Eranosz István ügyvéd képviselte. A vádlottak beismerték, hogy két cikkük között a cikküket s kérék a valódság bizonyítását. A bizonyítást a bíróság elrendelte s a beidézett tanukat kihallgatták. A törvényszék a két vádlott hírlapíró elítélte becsületsértés vétségéről és pedig dr. Farkasházy Fischer Zsigmondot 30 korona, Gutl Imrét pedig 15 korona pénzbüntetésre. Az ítélet indokolása szerint a vádlottak által írt összes állításokat a bíróság valóknak, bebizonyítottaknak találta. De egyuttal azt is konstataulta a sajtóbírósg, hogy a cikkben megírt tárgyalás lefolyásához tűzött reflexiók éle becsületsértő. Konstataulta a bíróság azt is, hogy a cikkekben megírt tárgyalás csakugyan botránnyos volt, s ezt a botránnyal maga a panaszos ügyvéd idézte elő. Az ítéletben a főmagánvádló megnyugodott, a vádlottak lelebeztek.

§§ Morium és bűnhődés. Kellmetlen meglepetés érte Weiler Hugó vagyonos fővárosi kertész, mikor arról értesült, hogy nevefti va, Weiler András az ő tudta és beleegyezése nélkül hamis közjegyző meghatalmazás alapján nagy kölcsönrel terhelte meg az ő ingatlanait. Feljelentést tett s kiderült, hogy Weiler András özvegy Iby Dezsónéval felment egy közvetítőirodába s ott Iby Dezsónét úgy mutatta be mint nevelő anyját, Weiler Hugónét, aki azért jött meg, hogy a bekelezéshez szükséges meghatalmazást megadja. Az álnyának személyazonosságát a közjegyző előtt Lobstein Manó kárpitos és Spiegel Adolf ügynök igazolták, akik aztán ezen meghatalmazásra meg is szereztek a kölcsönt. Weiler Andrásnak e műveletéknél még mások is segédkeztek Iby Dezsónén kívül. Így dr. Formágyi Győző, az elzúllott orvos, aki jelenleg többrendbeli büntésközmény miatt kiszabott börtönbüntetését tölti és Gomb Antal ügynök.

Ma tárgyalta folytatólag azt az ügyet a büntetőtörvényszék Agoraszó bíró elnökléte alatt. Weiler András, a főtettes idejekorán megmenekült a földi igazságszolgáltatástól, mert meghalt a fogházban. A tárgyaláson csak Iby Dezsóné tett töredelmes, őszinte vallomást. Ez a vallomás képezte aztán egyik bizonyítékát a többi erősen tagadó vádlott bűnösségének. A törvényszék Ibyné védőjének kérésére ez ügyben úgy a törvényszéki szakértő orvosok, ellenőrző orvosok és az igazságügyi orvosi tanács véleményét is meghallgatta arra nézve, hogy Ibynének, mint morfinistának bűnselekménye mennyiben tudható be. Az ellenőrző orvosok véleménye szerint Ibyné, mint megrűzött morfinistát, nem lehet büntetni, de a törvényszéki orvosok, valamint ezekkel egyezően az igazságügyi orvosi tanács csak annyit komcedáltak hogy Ibyné szabad elhatározási képessége a morium élvezés által korlátozva volt. A törvényszék Iby Dezsónét és dr. Formágyi Győzőt 8 havi, Lobstein Manót és Gomb Antalt pedig 6-6 havi börtönrre ítélte.

§§ A hamis Erdélyi. Engländer Ignác fényképész a Váci-köruton műtermét nyitott és üzletét cég-tábláin és nyomtatványain — melyeket uton utófélon osztogatott Erdélyi fényképész műtermének hirdette. Erdélyi udvari fényképész régi jó hírnevet veszélyeztetve látta ez által és a hatósághoz fordult védelemért, mert Engländer az Erdélyi nevet jogosulatlanul használja és nyilvánvaló, hogy a hamis nev használata a közönség félrevezetésére szolgálhat. A mai tárgyaláson, melyet a VI. kerületi előjárásnál tartottak, Erdélyi udvari fényképésznek panaszja teljes beigazolást nyert, mire Rózsavölgyi Gyula előjáró Engländer hamis nev használataért 50 korona pénzbüntetésre, esetleg háromnapos elzárásra ítélte.

TÁVIRATOK

Berlin, október 30. Vilmos császár ma meglátogatta gróf Bülow birodalmi kancellárt s másfél óra hosszat tanácskozt velé.

Lemberg, október 30. Az igazságügyminiszter rendeltére az itteni legyházból tegnap és ma 800 fegyencet, közülük a galiciai parasztszavargás érteiml szerzőit is, katonai ledezet alatt a stanislaui legyházba vitték.

A német vámtarifa.

Berlin, október 30. A birodalomgyűlés mai ülésén a legutóbbi napokban elfogadott minimális tételeket gabonára, lovakra, marhára és husra névszerinti szavazással 158 szavazattal 128 ellenében elfogadták. Kedden folytatják a vámtarifa tárgyalását.

Botha kivánsága.

London, október 30. A Contemporary Review Botha cikkét közli, melyben azt mondja, hogy a tábornokok nyilatkozatait tévesen magyarázták, tetteiket tisztáltn indokokra vezették vissza. A tábornokok sohasem kísérelték meg, hogy a béke-letételeken tultegyék magukat, hanem csak arra törekedtek, hogy a boerok megkapják a rögtöni segélyt. A segély megadása egyik leghatásosabb eszköze volna az angol kormány szándékai megvalósításának. Délafrika helyőrségét 70.000 emberrel kell telemeitni, beleértve 30.000 főnyi rendőresapatokat. Ha a lakosságnál visszatér a jólét és a boldogság, a helyőrségeket 50.000 emberrel csökkenteni lehet. Botha védelmezi, a tábornokok magatartását, melyet európai körutjokban követtek. Övást emel az ellen, hogy a boer megbízottaknak ne engedjék meg a visszatérést és a királyi kegyelemhez folyamodik a lázadók érdekében.

A francia szenátus.

Páris, október 30. A szenátus ma folytatta a finistère-megyei kongregációs iskolák bezárására vonatkozó indítvány tárgyalását. Cuverville tengerenagy dicséri a breton lakosságot, amely hitét védelmezte s biztosítja a szenátust, hogy a lakosság ellenállása nem volt rojalista összeesküvés. La Marcelle azt mondja, hogy az iskolák bezárása törvénytelen volt.

A délafrikai kivándorlás ellen.

Bécs, október 30. A külügyminiszterium újabb hirdetményt bocsátott ki, amelyben óvja a lakosságot a Transvaalban és Oranjéba való kivándorlástól, mert Dél-Afrikában a viszonyok most nem olyanok, hogy új jövevények boldogulását lehetővé tennék, különösen, ha nem értik az ország nyelvét. A bányakerületekben olyan nagy a munkahiány, hogy csak nagyon kis béreket fizetnek. Ehhez járul még az is, hogy Transvaal és az oranjei gyarmat kormányai csak korlátozott számban engedi meg nem-brit állampolgárok partraszállását. Osztrák és magyar állampolgároknak csak husz engedélyt adnak ki havonként. A miniszter inti a monarkia lakosságát, hogy ne hallgasson azokra, akik ellenkezőt mondanak és közbenjárásukból vagy

a kivándorlók elszállításából hasznot akarnak húzni, sőt óvadékokt csaknak ki kiltásba helyezett állásokért. A kivándorlási ügynökök ellen a hatóságok a törvény teljes szigorával fognak eljárni.

A szíami egyezmény.

Páris, október 30. Deloncle, Cochinchina képviselője levelet intézett Delcassé külügyminiszterhez, amelyben tiltakozik a Szíammal kötött egyezmény ellen, amely közvetlenül fenyegeti Indokina kereskedelmét és árt Cochinchinának. Az egyezmény, mondja a képviselő, folytonos konfliktusok forrása lesz és okvetlenül összetűzésre fog vezetni Szíammal. Deloncle egyuttal bejelenti, hogy az egyezmény tárgyában interpellációt fog benyújtani.

Közigazgatási távirat.

Bécs, október 30. A közigazgatási bíróság ma tárgyalta Baguether tanácselnök elnökléte alatt a prágai vasipar-részvénytársaság panaszát a tartományi pénzügyigazgatóság ellen a határozata ellen, hogy a társaság kereseti adójának megállapításánál az igazgató-tanácsosi fizetések után járó illetékek nem vonhatók le az adóalap összegéből. A panaszos íel képviselői azzal érveltek, hogy ezeket az illetékeket nem az igazgató-tanácsosok fizetik, hanem a társaság, tehát ezek az illetékek üzleti kiadásoknak tekintendők s így a kereseti adó megállapításánál levonásba hozandók. A közigazgatási bíróság magágává tette a panaszos társaság álláspontját és a tartományi pénzügyigazgatóság megfutamodt határozatát, mint törvénytelen, feloldotta.

Fiume, október 30. A Frederico gőzhajó, amely ma érkezett ide, 260 wagon babszállítmányt fog New-Yorkba és Bostonba vinni.

New-York, október 30. (Terményszés.) (Zárát.) Gyapot: New-Yorkban helyben 8.60 (8.40). Októberre 8.86 (8.40). Január 8.83 (8.50). New-Orleansban helyben 8.91/2 (8.41/2). — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.45 (7.45). Stand white Philadelphian 7.40 (7.40). Refined in Cases 8.75 (8.75). Credit Balances at Oil City 120.— (120.—). — Zsír: Western steam 11.65 (11.65). Rohe és Brothers 11.80 (11.80). — Tengeri irányzata szilárd. Októberre — (66.—). Decemberre 65.5% (66.5%). — Január 61.— (61.5%). Buza irányzata szilárd. — Píros ősz helyben 78.5% (78.4%). Októberre — (—). Dec-re 79.5% (79.1/4). Január — (—). Márc-ra 78.5% (78.1/4). Gabona szállítási díja Liverpoolba 1/2 (1.1/2). — Kávé: fair Rio 7. sz. 5.5% (5.5%). — Okt-re 5.05 (5.10). Január 5.20 (5.25). — Liszt: Spring Wheat clears 3-3.10 (3-3.10). Cukor: 0.— (2.1/2%). — On: 26.50-26.70 (26.75-27.50). — Rész: 11.67-11.87 (11.75-11.95). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, október 30. (Terményszés.) (Zárát.) Buza irányzata szilárd. — Okt-re — (—). — Dec-re 72.5% (73.5%). — Tengeri irányzata szilárd. — Okt-re 65.5% (65.5%). — Zsír: Okt-re 11.67 (11.20). — Január 9.90 (9.92). — Szalonna short clear 11.87 (11.87-—). — Sertéshús: Okt-re 16.65 (16.60). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

R. S. Ilyen egyesületek nem szoktak oly szigoru határvonalat húzni az érettségi bizonyítvány és a VIII-ik osztályról szóló bizonyítvány között. Az illető, ha megvan a VIII-ik osztályról a bizonyítványa, tényleg elvégezte a középiskolát, ha az érettségien elbukott is. A dolog fölött különben lehet vitatkozni, bár ebben az esetben nincs helye a vitának.

L. Budapest. Leány. Hogy hány éves, nem tudjuk. Es ha tudnók is, kérdés, szabad-e megmondanunk? — Póttartalekos. Most már nem fenyegeti veszély, mert a törvényjavaslat tárgyalását elhalasztották. — Régi előzetes. Tekintetes cím illeti meg. — 230.791. sz. előzetes. Kérdését sziveskedjék világosabban megírni, így nem értjük. — Fontos ok. Sziveskedjék ebben az ügyben Halász Gyula tanárhoz, a Brassói Szemle szerkesztőjéhez fordulni; 6 kézséggel fog önnel felvilágosítást adni kérdésére. Mi azokat a neveket különben sem közölhetnénk az illető rovatunkban. — B. J. Zólyom. Minden tisztességes ember párbájképes. Nem kell hozzá semmiféle kvalifikáció. — F. J. M. Tud. Akadémia. Ilyen pályázat létezéséről nincs tudomásunk. H. G. Az a tanfolyam bizonytalan időre be lett szüntetve. Nem kell semmiféle hivatalnal előbb gyakorlatnokodni, de mindenestre jobb, ha praxisa van. R. A. Nagyszombat. Nem sikerült megtudnunk, hogy ki írta a kérezzett verset, de gyengésére arra mutat, hogy valami ismeretlen nagyság műve. X. P. Z. Csak akkor kérheti áthelyezését a csendőrséghez, ha önkéntes évet leszolgálta s a tiszt vizsgát letette. A vállás bizony itt határvonal. K. K. Budapest. Sziveskedjék kérdését megisméltetni. Levele bizonyára elküldött.

KÜLÖNFÉLÉK

Őszi rózsá.

Őszi rózsá, fáj a lelkem,
Hogyha nézek.
Nem jutott a boldogságból
Soha részed.

Tűzes napfény forró csókja
Sohse éget,
Csak a hideg őszi eső
Csapdos téged.

Didereg az és fehér ruhád
Der belepte,
Nem udvarol, nem becézget
Tarka lepke.

És ilyenkor, októberi
Hús napokban
Szíved egy bús sejtelenítő
Reszket, dobban.

Megérzed te, árva virág,
Már előre,
Hogy letépnek s kivisznek a
Temetőbe.

Hogy halálod még búsabb lesz,
Mint életed,
Hogy ott hervadsz, könnyel ázott
Sirok felett.

Őszi rózsá, azért vagy te
Nekem drága,
Mert te vagy a szomorúság
Bús virága.

Feketi Sándor.

+ **Epizód Krüger fiatalokból.** Még fiatal ember volt Krüger apó, amikor az oranjei boerek kegyetlen harcra voltak kényszerítve a káferkapitány, aki ismert engemet. Ő mutatott be a bazutó-főnöknek:

— Ez Krüger Pál.
Mozes felém nyújtotta kezét és így szólt:
— Ez volna Krüger Pál. Miképpen lehetséges ez? Sok éve hallom híreét. En az alatt megöregedtem, miképpen maradhatott ő ilyen fiatal?

Azután karonfogott és bevezetett házának abba a szobájába, ahova ikeket embernek nem volt szabad belépnie, de amely fehér ember számára mindig nyitva volt.

Mihelyest körülhordották a frissítőket, mindjárt megkezdettük a tárgyalást. En szóltam először:

— Miért gyilkoljátok egymást ilyen kicsiségért? Inkább egyeztetek meg barátságosan. Láthatod, hogy a háború megront benneteket és elzárja az utakat azokhoz a nemzethez, amelyekkel békében élték.

Hosszas vitakozás után Mozes így szólt:

— Igazad van. Minden, amit házamban használok, idegen nemzetektől jön. És ha elzárom a hozzátok vezető utakat, akkor nem kapok semmit, amire szükségem van.

Azután hirtelen fordulatot adott ezt kérdezte:

Te vagy-e az a férfi, aki elűzte a hegyről Mapelát?

— Mapela Mozes egyik vezére volt, akit Krüger megvert. Erre a kérdésre egyszerűen ennyit válaszoltam:

— Én vagyok.

Mozes rövid szünet után ezt jegyezte meg:

— Nem kell ám azt himned, mintha a te vitézséged győzedelmeskedett volna Mapela fölött, Isten akaratára kergette le őt hegyeiről.

Miután észrevettem, hogy Mozes minduntalan Isten akaratát emlegeti és sűrűn használ kegyes kifejezéseket, ezt kérdeztem tőle:

— Ha ilyen istenfélő vagy, miképpen tarthatsz több feleséget?

Mozes felelte:

— Igaz, kétszáz feleségem van; de Salamonnak legalább még egyszer annyi volt.

— Helyes. De hát nem tudod, hogy Krisztus óta, az új testamentum rendeleite szerint, minden férfi csak egy asszonyt tarthat?

Mozes gondolkozott és ezt mondotta:

— Igazad van. De mit szólnak? Már ilyen az én természetem.

Ez még egyszer elküldöttem Mozesért, amikor megkötöttük a szerződést, amely véget vetett a háborúnak.

+ **A német császárné ruhái.** A La Tosca tegnapi berlini előadásán megjelentek az udvari páholyban a német császár, a császárné, a dán trónörökös és az udvari kíséret. Már az is méltán fölűnést keltett, hogy a császári család Sarah Bernhardt vendégszereplését végignézte, de a berlini hölgyeknek még más, politikai éli szenzációjú jóval nagyobb szenzációban volt részük. A császárné ruhái méltán fölűnést keltethetett. A rózsaszínű ruhának, mely a császárnén volt, sok bálmulója akadt. A pompás ruhameíyen ki volt vágva, félig hosszú ujjai, aranyos tűllet volt díszítve. Uszálya pedig tükörfársnyóból készült. A császárné fejét pompás gyémánt- és smaragd-diadém díszítette s ugyancsak brillánsokból készült villogó nyakéke, mely mellett még egy második, keskeny gyöngyfüzért is viselt. Bal mellére a gyémántokkal díszített fekete sas-rend csillagát, vállára a Lujza-rendet és a kínai érmét tűzte. A császárné mindkét karján karpereceket viselt. A császár, aki testőr-ezredének kék atilláját viselte, nagy érdeklődéssel nézte Sarah Bernhardt játékát s az utolsó fölönás végén percekig tapsolt.

+ **Pompadour ifjúsága.** Pompadour marquise ifjúságáról nagyon érdekes cikk jelent meg a napokban a Revue de Parisban. A cikk írja így mondja el a híres asszony ifjúságának történetét:

Poisson Antoinette, ez volt Pompadour leánykori neve, egy szábitónak volt a leánya. Atyja sokáig állt a család vádjá alatt s Németországba volt száműzve, míg végre rehabilitálták s jómódú ember hírében állott abban az időben, mikor leánya az udvarhoz került. Pompadour édesanyját de la Motte Madeleineknél hívták, aki férje száműzetése alatt egy gazdag földbirtokos kedvese volt, míg leányát egy Poissyi zárdába adta nevelőbe. Nyolc éves volt Pompadour, mikor visszakértült anyjához s szépségével, finom modorával annyira megcsodálta magát, hogy a földbirtokos összeházasította unokaöccsével. Ez a unokaöccs nem nagyon szívesen ment bele ebbe a házasságba; a kisasszonyt már akkor is ismerték arról, hogy tíz férfit is el tudott bolondítani s hogy ebbeli képességeit pompásan föl is használta. A kis unokaöccs azonban végre beleegyezett a házasságba s rövid idő alatt egy beleszeretett a nevébe, hogy soha boldogabb férj nem volt a világon nála. Ugy látszott, hogy Pompadour, aki időközben két gyermekkel ajándékozta meg férjét, szintén boldog házasságot él. Szépségével fölűnt Párisban is, a társaságban kezdett szerepelni s mivel XV. Lajos gyakran vadászgatott birtokuk tájékán, csakhamar megismerték az udvari előkelőségekkel is. Ekkor gondolt először arra, hogy férjét megcsalja s rokonai megértették céljait. Mindent meglettek, hogy a szép asszony találkozzék a királyi palatán s előlhalassa Chateauroux hercegnek helyét a király szívében. A törté-

REGÉNY

Bánék, Andrásék.

Irtá: Gyarmathy Zsigáné.

(30)

Folyton szembe nézett egymással a két férfi: gyanakvó fürkészéssel az egyik, nyílt jószívúsággal a másik.

— Bizony Márton, magamtól sohasem jöttem volna ilyen gondolatra, de a nyáron, éppen itt, ezen a padon ülve, ígéretet tettem a szegény, beteg feleségednek, hogy elmegyek egyszer abba a mélységbe és a forrás körül felkeresem a fiát. Aztán elcáldta, mit mondott neki a beteg asszony, mire András gazda megszelídülve mondta:

— Hiszem, hiszem... az a szegény asszony mindent megértett, amint gyengült, annál erősebben érzett... Oh, bár szóla volna nekem is erről; de mindég félt tőlem, pedig isten látja lelkemet, egy ujjal sem bántottam soha... Ugy hát azt mondta, hogy Gyuri megszerette a forrást, mikor nekem ott kellett fekdünni és mindég vágyott oda? De hát az én fiam se nem favágó, se nem kecskepásztor, hogy ott éljen! Mit csinál ott? Miért nem oda?

— Azt ne kutassuk, Márton, valami titkos bántat, valami helyrephátatlan vesztésig üzhette abba a rejtett vadonba... tiszteljük a titkát, melyet ő magával akart vinni a sirba...

— Mit? — Hát meghalt Gyuri? — És most már vad láng gyúlt a szemébe.

— Meghalt. Nagyon betegem találtam, azt mondta, egész nyáron haloklott és a végperceiben nagyon boldog volt, talán az tette olyan boldoggá, hogy a kis Kata fiát gyermekemnek fogadtam... de erről majd később beszélhetünk, most legyünk azon, hogy megadjuk a fiának a végtisztességet...

— Azóta megadták neki a vadállatok!

Bán meg akarta nyugtatni, elbeszélte, hogy

mint küldött emberekért és orvosért, akiket aztán ott is hagyott mellette és egy mély sóhajjal, az igazi fájdalom hangján végezte:

— Szegény Gyuri, mennyire szerettem!

Ez már megérintette az apa szívét, vad tekintetét fájdalommal érzés juhászította és felébredt benne a módos gazda kívánsága, hogy az egyetlen fiának nagy temetést rendezzen.

— Haza nem hozhatjuk Márton. Az volt a végkivánsága, hogy ott maradjon a sziklák között, úgy hát ott temetjük el.

Megbeszéltek mindeneket s abban állapodtak meg, hogy másnap a rokonsággal és pappal végtisztességtelre indulnak. A gróf meghatva nyújt kezét András gazdának:

— Az Isten áldjon meg és vigasztaljon nagy bánatodban, András Márton!

A temetés utáni napon az öreg grófné azzal lepte meg a fiát, hogy Márta csodát mivel a beteg nényével és hozzá haza a szülőfalvára és hogy ezzel végtelen örömet okoznak neki. Örövendt Bán is, de első gondolata az volt, hogy a leányával ne beszéljen senki, míg ő elő nem készíti a Gyuri halálára. Értésére adta ezt az édes anyjának és az ősz fejben csak akkor kezdett derengeni, hogy a Márta hervadását mi idézhette elő és mélyen megilletődve gondolt az ő kedvenceire, András Gyurira, akit bizonyosan reménytelen szerelme vitt a vadonba.

— Pedig úgy-e, édes fiam, nem ellenezted volna ezt a házasságot?

Pár állomásra elibé ment Bán Gábor a leányának és az első alkalmat sietett felhasználni, hogy Máriának megszughassa a Gyuri halálát, miből Márta ezt gondolta: úgy hát az apa mindent tud... vajjon mely módon juthatott e titkokhoz? És egész szívvel azon volt, hogy megérkezésük után azonnal magára lehessen a leányával. Az öreg grófné meghatottan simogatta beteg leányát elhervadt arcát és az annyira elfoglalta, hogy Márta csak úgy rőptében csókolta meg; mire Márta egyenesen a gyermekszoba felé tartott. Márta karonfogta:

— Kicsi grófnő, mutassa meg a fogadott fiát. — Edes jó Máriám, eltálatla a gondolatomat, mert éppen kérni akartam, hogy nézze meg azt az édes, szép gyermeket.

Amin belépetek, a dajka felállt a bölcse mellől, kezét csókolt Máriának és látszott rajta, hogy tele van újsággal, már vette is a lélegzetet beszédéhez.

Mária gyöngéden megfogta a vállát, egy parányit fordított rajta, aztán határozottan parancsolta:

— Monj csak, lányom, majd hivlak, mikor szükeg lesz rád.

Márta nem figyelt oda, a bölcsehöz futott, félrehúzta a csipkefüggönyt és diadalán szolt:

— Ugy-e szép? Ugy-e nagyon szép gyermek?

— Igazán szép, felelte Mária, miközben rögtön felfedezte mind a két részre való feltűnő családi hasonlatot.

Aztán óvatosan szolt:

— Vajjon a gróf látta-e már a gyermeket? Ugy tudom, hogy házserkezése után azonnal a vadászkastélyba rándult, ahonnan csak tegnap későn érkezett haza... így beszélt nekem az uton... ne kérjem meg, kicsi Márta a gróftól, hogy ide jöjjön és nézze meg a szép gyermeket?

— Kérje, kérje, kedves jó Máriám, beh el is tudja mindég találni az én óhajjaimat! Mig be nem jő apa, addig meg sem csókolom a kis fiamat, nehogy elzavarjam arról ezt az angyali nyugalmat... Lássá, így, édes apa... Oh, bár szeretné meg!

Pár pillanat alatt már az apa csendesen közelegett leánya felé és szíve most még inkább el volt szorulva, mint a mult napokban, mikor András Mártónnal kellett közölnie a szomorú hírt. Megsimogatta a Márta hamvas arcát és könnyedén mondta:

— No, kicsikém, hadd lássam azt a kis fiakót! — A bölcsehöz lépett, egy pillanattal nézte a gyermeket, aztán lehajolt és megcsókolta.

— Edes, edes kedves jó apa, megcsókolta a kis Kata fiát! Ujjongott Márta és forrón szorította ajkához az édes apa kezét és ragyogó, boldog tekintettel nézett a szemébe.

netirók nem tudják biztosan, hogy a versaillesi álarcos bálon, vagy a párisi városház bálján történt-e az első találkozás a király és Pompadour közt. Annyi bizonyos azonban, hogy a királynak elég volt egyetlen pillantás ahhoz, hogy magához láncolja Pompadour asszonyt.

— **A miss kocsija.** Egy gazdag brazilai hölgy, Rienzo Laura kisasszony nagy szenzációt kellett nemrég New-Yorkban azzal, hogy az utcán olyan kis kocsiban jelent meg, amely elé két remek, tisztára kefélt tehen volt befogva. Faluhelyen az ilyen alkalmatlanság nem tartozik a ritkaságok közé, New-York utcáin azonban nem vált eredményé volt, főképp mert a benne ülő hölgy selyembe-báronyba volt öltözve és tele volt aggattva ékszerekkel, drágakövekkel. Az utcagyerekek nagy üvöltéssel futottak utána, mire a rendőrség is figyelmes lett a dologra. A rendőrönök maga szólt a kisasszonynak, hogy New-York utcáin ilyen fogattal nem lehet kocsikázni. A miss izgatottan kérdezte, hogy milyen törvény alapján tiltják meg neki a tehen-fogatot, ami a rendőrfőnököt zavarba hozta, mert valóban nem tudott említeni ilyen törvényt. A brazilai kisasszony erre nyugodtan folytatta a kocsikázást. Egy cirkuszgigazgató állítólag 40.000 koronát ajánlott fel a kis tehenfogatóért, de a miss az ajánlatot kerekén visszautasította. A cirkuszgigazgatónak, ha igaz e hír, nyilván elment az esze, hogy 40.000 koronát kínál két tehenért csupán azért, mert egy félbold miss kocsiba fogta őket.

— **Kínai kívánságok.** Az elegáns amerikai asszonyok közt megint új divat kapott lábra. Az új divat egy öv, amelyen ezüst betűkkel kínai írásjegyek láthatók. Minthán igen kevés ember van, aki a kínai írást olvasni tudja, a hieroglifák értelme teljesen mellékes. Ezzel az új divattal függ össze az a pompás kis epizód, amely nemrégiben esett meg a amelyet egy amerikai újság beszél most el. Egy hölgy, aki ily modern övvel felszerelve jelent meg az utcán, egy kínai emberrel találkozott. A kínai csodálkozását fejezte ki ama kívánságok fölött, amelyeket az asszony nyíltan fölírva visel az övén.

— Valóban, kitűnő! — mondta a kínai — is én gratulálom önnek ezekhez a helyes mottókhöz, amelyek az ön hazájában teljesen szokatlanok.

— Mondja meg, kérem, mit jelentenek ezek az írásjegyek? — kérdezte ekkor a divatos disztárgy szerencsés tulajdonosnője.

— Két kívánság van csak az övre jegyezve, de mert ezek többször ismétlődnek rajta, azt hiszem, hogy az ön legmagasabb eljárt, legforróbb óhaját fejezik ki. Az első mottó így szól: Menjen nyomorultul tönkre minden ellenségem! A második mottó ez: Oh, bárosak öten fiam volna!

— Hiszen a mi gyermekünk a kis Gyuri... én is szeretni fogom; ha másért nem, már csak a bátyjáért is...

A lányka megremegett: ez olyan különös hangzik most az apja ajkáról. Lelkének finom rezgését mintha erősebben éretnének a szavak és hozzá az a gyöngéd, szánó tekintet, melylyel apja a szemébe néz...

— Üljünk le, kis leányom és beszélgetünk kissé, ládd, én még semmi részletet sem tudok a kis Katád haláláról... mit mondott, mint hagyta neked a fiát?

Arcaiból eltűnt minden vér, amint rémült tekintettel nézett az apjára. Bám megcsodálta; ki tudja, mit hallott ez a gyöngéd, ártatlan gyermek a haldoklótól: nem szabad egy kínos vallomással gyötörni; had tudja meg egyszerűen a valót, melyben lesz parányi vigaszt, mert a Gyuri szerelme gyógyítólag fog hatni.

— Kicsi Márta, nem akarlak zaklatni kínos vallomással; majd elmondasz egyszer mindent, ha úgy akarod; most nekem lenne valami mondanivalóm...

Mártát erős remegés fogta el, még apró fogai is össze-összekeccantak; érezte, hogy valami nagy dolgot fog hallani és hogy abban benne lesz Gyuri is, tisztán érezte ezt.

— Tudod-e, kicsi Márta, hogy benn a havasok mélyén van egy nagyon hasonló hely a mi Bugygyanónkhoz?

— Tudom, édes apa.

— Honnan tudod?

— Gyuri mondta.

— Oh, Gyuri nagyon szerethette azt a helyet — és a gróf elbeszélte, amit Andrástól hallott, aztán egy pillanattal elhallgatott; kereste a kíméletes szavakat; de míg megtalálta volna, leánya a szemébe nézett lángoló tekintettel s úgy kezdte:

— És rátalált ott Gyurira, édes apa?

— Rátaláltam... Nagyon betegem találtam...

— Meghalt! — Ugy-e meghalt?

— De öröm volt neki a halál... maga mondta az nekem, kicsikém.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Az iparoktatás reformja. Az országos ipari és kereskedelmi tanács iparoktatási szakosztálya ma délután 10 órakor dr. Matlekovics Sándor elnöklelte alatt ülést tartott. Az ülés napirendjére a következő tárgyak voltak kitéve: a debreceni vendéglős stb. tanoncok szakirányú iskolájának szervezeti szabályzata; a budapesti mechanikai és órásiipari szakiskolán szervezett ipari tanonciskola tanítási tervének módosítása, egy magyar timáripi szakiskola létesítése és végül az iparosgedékek továbbképzésére szolgáló tanfolyamok országos szervezésének kérdése.

Valamennyi tárgyra nézve konkrét előadói javaslatot fejtett a tanács előtt és az első két javaslatot általánosságban és részleteiben elvoglada. Először vita fejlődött ki a magyar timáripi szakiskola létesítésének kérdése felett. A tanács egy oly magyar timáripi szakiskolának létesítését, mely gyári üzemet is folytat, nem tartja jószérűnek, ellenben kívánatosnak tartja, hogy a kereskedelmi miniszter fenntartása alatt teljesen berendezett gyakorlati jellegű bőriipari kísérleti állomás szerveztessék. Kimondotta továbbá, hogy a bőriipari vándortanítók intézménye fejlesztendő, végül, hogy egyes képzett és támogatásra érdemes timárok ezáltal is részesüljenek állami támogatásban azzal a kötelezettséggel, hogy megfelelő számú inast tartassanak.

Az árverési csarnok. Egy érdekes csoport a kereskedelmiügyi miniszter döntését kérte ki arra nézve, vajjon kiállítható-e árverési csarnok létesítésére iparigazolvány. A budapesti kereskedelmi és iparkamara László Leo elnöklelte alatt tartott tanácskozásai alapján részletesen megokolt véleményét terjesztett föl a kereskedelmi miniszterhez, melyben arra kéri a minisztert, hogy az árverési csarnoki-üzletet az ipartörvény 51-ik paragrafusába ütköző elárusítási formának minősítse.

A kamara avval okolja meg ezt a kérelmét, hogy az árverési-csarnokok csak szaporítanak az irreális üzelmekre szolgáló alkalmakat, elősegítik a hitelezők kijátszását s nem felelnek meg annak a célnak, melynek elérésére az érdekes csoport törekszik. A kamara kifejti azt is, hogy a külföldi ilyenmű csarnokok nagy károkat okoznak a rendes kereskedőknek. Végül rámutat a bécsi Dorotheum nevű árverési csarnokra, melyre a details-kereskedést, a kis- és középiari vándorok katasztrófái elő vitték.

Szaktanfolyamok. Már megemlékeztünk azokról a nagyszámú szaktanfolyamokról, melyeket a pénzügyi tisztviselők egyesülete életbe lépett. A megnyitási ünnepélyt disztes alakjában ma tartották meg fényes és nagyszámú közönség jelenlétében, melynek sorában ott láttuk pénzügytiszteink csaknem összes vezető lefőit és közgazdaságunk számos kitűnőjét. A disztély Székely Ferenc vezérigazgató egyesületi elnök lendületes beszédrel nyitotta meg, melyben ki-

— Ereztem! Ugy-e szombaton este halt meg?

— Akkor.

Márta oda hanyatlott az édesapja mellére és csendesen zokogott, az apja gyöngédén simogatta hullámos, göndör, fekete füreit és hagyta, hogy csak sirjon: megkönyvit kis szívét az omló könnyek árja; aztán pedig enyhén, gyöngyitlen fog hatni, mikor elmondja a Gyuri utolsó szavait: ebben volt az apának minden bízalma és nem tudta, hogy éppen ezek a szavak gyógyították meg a leányt. Gyöngéd kímélettel festette a helyzetet és nem titkolta a Bugygyanónál való jelenet sem, mert világossá kellett tenni, miért ment Gyuri a vad renetegbe, s mikor beszéde fonálán oda ért, mily jól esett Gyurinak, hogy Márta szereti a kicsi Gyurit, akit ő — Bán gróf — törvényes unokájának fog ismerni és a neve gróf Bán György lesz. Márta felszökött, átkarolta az édesapja nyakát és csókokkal borította arcát. És mikor odaért, hogy Gyuri ezt mondta: — Márta! nagyon szeretlek! — a leánya gyöngyű kék szemében a könnyek fátályán át égi fényességgel ragyogott és felindulástól remegő hangon, összeszekeült kezekkel mondta:

— Szegény, jó kis Katám! Ugy hát ebben sem ámitottál? Oh, én édes lstenem, áldd meg Andrást Katát, áldd meg a fiabán!

Aldd meg a fiabán! Regett át a gróf lelken és egyszerre csak feljött reménnyel hitte, hogy édes szülőfalvában a két régi törz, ur és nép, a magyar föld szeretetében egyesülve élet-erős hajtásokkal fonódik össze, úgy, amint ember szerető szíve és erős fajszerető ezt megálmodta...

Márta az imára kulcsolt fehér kis kezét szét nem választva fordult édesapja felé s szép kék szemének esdeklő bájával nézett fel rá:

— Kedves, édes jó apa, vigyen engem a havasi Bugygyanóhoz... Azt mondtam egyszer Andrást Gyurinak, hogy oda elmegyek... El is megyek édesapa, mert tudja meg: nagyon, nagyon szerettem Gyurit!

— Vége, —

fejtette az intézmény fontosságát és célját, remélve, hogy az összes érdekeltek részéről kellő méltánylásban fog részesülni. Az elnök beszédét, valamint az intézmény szervezésének felolvasott részleteit élénk tetszéssel fogadták. A disztély társaságosora követte. Az előadások november 3-ikán kezdődnek és hétköznaponként esti 7-9-ig tartanak az egyesület helyiségében (Andrássy-ut. 2. I.) csakis az egyesület tagjai számára.

A Magyar Földhitelintézet október 31-én pénteken délután 10 órakor tartja saját házában (V. ker. Bányavet. utca 7. sz.) 4-5-ös papírrétegi zálogleveleket nyilvános kisorsolását. Sorsolásra kerül: 11 darab 10.000 forintos, 192 darab 1.000 forintos, 109 darab 100 forintos záloglevél 312.900 forint (325.800 korona) értékben.

A sörös palackok bélyegzője. Az 1899. március 15-én 6523. sz. alatt kiadott kereskedelmiügyi miniszteri rendelet azon részét, amely a kocsmbán és vendéglőkben használt sörös palackok korona-bélyegzővel való ellátása iránt intézkedik, tavaly március 15-én a kereskedelmiügyi miniszter 1903. január 1-éig felfüggesztette.

Most Láng Lajos kereskedelmiügyi miniszter, arra való hivatkozással, hogy azok a körülmények, amelyek az elhalasztást indokolták tették, jelenleg is meg lennforognak, az 1899. évi rendeletnek a sörös palackokra vonatkozó részét további intézkedésig új-ból felfüggesztette.

A Duna Gőzhajózási Társaság közli, hogy az óbudai hajógyárban a lejtörgődnökságnál november 18-ikán reggel 8 órakor régi lejtári tárgyakat körülbelül 2000 korona értékben nyilvánosan elárvereznek. Ezen árverésen csak azok vehetnek részt, akik az árverést megelőző napon a hajógyári pénztárnál 200 korona bányapénzt letétbe helyeztek. A vételár azonnal készpénzben lefizetendő s a megvett tárgyak a hajógyárból legközelebb a vételt követő három napon elszállítandók, mert ellenkező esetben azok után raktározási díjt fog a társaság felszámítani és beszédni.

Fizetéseképtelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseképtelenségeket jelenti: Limalcsik János kereskedő Tamási, Geiss Antal kereskedő Béga-Szent-György, Fuskas József kereskedő Krompach.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapest 36.50 korona pénzben, 37.— korona árban. — Vágvolgyi államásokon 34.50 korona pénzben, 35.— korona árban. — Kassa-oderbergi államásokon 33.50 korona pénzben, 34.— korona árban. — Bácsban az irányzat lanya. A kontingentált készáru 37.40 korona pénzben, 37.80 korona árban.

Borjvásár. 1902. évi október hó 30-án. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságától.) Felhajtás: Belöldi elő borju 482 drb, lelti borju — db, bécsi borju — db, — db, növendékmárha 47 darab, bárány elő 20 darab, lelti bárány — darab, Argyezések. — Belöldi elő borju 1. rendű 82—92 f.-ig, kivételes 96 f.-ig, 2. rendű elő borjúkért 70—80 f.-ig, 1. kilónként, lelti borju 1. r. — f.-ig, 2. r. — f.-ig, 1. f.-ig, 2. f.-ig, 3. f.-ig, 4. f.-ig, 5. f.-ig, 6. f.-ig, 7. f.-ig, 8. f.-ig, 9. f.-ig, 10. f.-ig, 11. f.-ig, 12. f.-ig, 13. f.-ig, 14. f.-ig, 15. f.-ig, 16. f.-ig, 17. f.-ig, 18. f.-ig, 19. f.-ig, 20. f.-ig, 21. f.-ig, 22. f.-ig, 23. f.-ig, 24. f.-ig, 25. f.-ig, 26. f.-ig, 27. f.-ig, 28. f.-ig, 29. f.-ig, 30. f.-ig, 31. f.-ig, 32. f.-ig, 33. f.-ig, 34. f.-ig, 35. f.-ig, 36. f.-ig, 37. f.-ig, 38. f.-ig, 39. f.-ig, 40. f.-ig, 41. f.-ig, 42. f.-ig, 43. f.-ig, 44. f.-ig, 45. f.-ig, 46. f.-ig, 47. f.-ig, 48. f.-ig, 49. f.-ig, 50. f.-ig, 51. f.-ig, 52. f.-ig, 53. f.-ig, 54. f.-ig, 55. f.-ig, 56. f.-ig, 57. f.-ig, 58. f.-ig, 59. f.-ig, 60. f.-ig, 61. f.-ig, 62. f.-ig, 63. f.-ig, 64. f.-ig, 65. f.-ig, 66. f.-ig, 67. f.-ig, 68. f.-ig, 69. f.-ig, 70. f.-ig, 71. f.-ig, 72. f.-ig, 73. f.-ig, 74. f.-ig, 75. f.-ig, 76. f.-ig, 77. f.-ig, 78. f.-ig, 79. f.-ig, 80. f.-ig, 81. f.-ig, 82. f.-ig, 83. f.-ig, 84. f.-ig, 85. f.-ig, 86. f.-ig, 87. f.-ig, 88. f.-ig, 89. f.-ig, 90. f.-ig, 91. f.-ig, 92. f.-ig, 93. f.-ig, 94. f.-ig, 95. f.-ig, 96. f.-ig, 97. f.-ig, 98. f.-ig, 99. f.-ig, 100. f.-ig, 101. f.-ig, 102. f.-ig, 103. f.-ig, 104. f.-ig, 105. f.-ig, 106. f.-ig, 107. f.-ig, 108. f.-ig, 109. f.-ig, 110. f.-ig, 111. f.-ig, 112. f.-ig, 113. f.-ig, 114. f.-ig, 115. f.-ig, 116. f.-ig, 117. f.-ig, 118. f.-ig, 119. f.-ig, 120. f.-ig, 121. f.-ig, 122. f.-ig, 123. f.-ig, 124. f.-ig, 125. f.-ig, 126. f.-ig, 127. f.-ig, 128. f.-ig, 129. f.-ig, 130. f.-ig, 131. f.-ig, 132. f.-ig, 133. f.-ig, 134. f.-ig, 135. f.-ig, 136. f.-ig, 137. f.-ig, 138. f.-ig, 139. f.-ig, 140. f.-ig, 141. f.-ig, 142. f.-ig, 143. f.-ig, 144. f.-ig, 145. f.-ig, 146. f.-ig, 147. f.-ig, 148. f.-ig, 149. f.-ig, 150. f.-ig, 151. f.-ig, 152. f.-ig, 153. f.-ig, 154. f.-ig, 155. f.-ig, 156. f.-ig, 157. f.-ig, 158. f.-ig, 159. f.-ig, 160. f.-ig, 161. f.-ig, 162. f.-ig, 163. f.-ig, 164. f.-ig, 165. f.-ig, 166. f.-ig, 167. f.-ig, 168. f.-ig, 169. f.-ig, 170. f.-ig, 171. f.-ig, 172. f.-ig, 173. f.-ig, 174. f.-ig, 175. f.-ig, 176. f.-ig, 177. f.-ig, 178. f.-ig, 179. f.-ig, 180. f.-ig, 181. f.-ig, 182. f.-ig, 183. f.-ig, 184. f.-ig, 185. f.-ig, 186. f.-ig, 187. f.-ig, 188. f.-ig, 189. f.-ig, 190. f.-ig, 191. f.-ig, 192. f.-ig, 193. f.-ig, 194. f.-ig, 195. f.-ig, 196. f.-ig, 197. f.-ig, 198. f.-ig, 199. f.-ig, 200. f.-ig, 201. f.-ig, 202. f.-ig, 203. f.-ig, 204. f.-ig, 205. f.-ig, 206. f.-ig, 207. f.-ig, 208. f.-ig, 209. f.-ig, 210. f.-ig, 211. f.-ig, 212. f.-ig, 213. f.-ig, 214. f.-ig, 215. f.-ig, 216. f.-ig, 217. f.-ig, 218. f.-ig, 219. f.-ig, 220. f.-ig, 221. f.-ig, 222. f.-ig, 223. f.-ig, 224. f.-ig, 225. f.-ig, 226. f.-ig, 227. f.-ig, 228. f.-ig, 229. f.-ig, 230. f.-ig, 231. f.-ig, 232. f.-ig, 233. f.-ig, 234. f.-ig, 235. f.-ig, 236. f.-ig, 237. f.-ig, 238. f.-ig, 239. f.-ig, 240. f.-ig, 241. f.-ig, 242. f.-ig, 243. f.-ig, 244. f.-ig, 245. f.-ig, 246. f.-ig, 247. f.-ig, 248. f.-ig, 249. f.-ig, 250. f.-ig, 251. f.-ig, 252. f.-ig, 253. f.-ig, 254. f.-ig, 255. f.-ig, 256. f.-ig, 257. f.-ig, 258. f.-ig, 259. f.-ig, 260. f.-ig, 261. f.-ig, 262. f.-ig, 263. f.-ig, 264. f.-ig, 265. f.-ig, 266. f.-ig, 267. f.-ig, 268. f.-ig, 269. f.-ig, 270. f.-ig, 271. f.-ig, 272. f.-ig, 273. f.-ig, 274. f.-ig, 275. f.-ig, 276. f.-ig, 277. f.-ig, 278. f.-ig, 279. f.-ig, 280. f.-ig, 281. f.-ig, 282. f.-ig, 283. f.-ig, 284. f.-ig, 285. f.-ig, 286. f.-ig, 287. f.-ig, 288. f.-ig, 289. f.-ig, 290. f.-ig, 291. f.-ig, 292. f.-ig, 293. f.-ig, 294. f.-ig, 295. f.-ig, 296. f.-ig, 297. f.-ig, 298. f.-ig, 299. f.-ig, 300. f.-ig, 301. f.-ig, 302. f.-ig, 303. f.-ig, 304. f.-ig, 305. f.-ig, 306. f.-ig, 307. f.-ig, 308. f.-ig, 309. f.-ig, 310. f.-ig, 311. f.-ig, 312. f.-ig, 313. f.-ig, 314. f.-ig, 315. f.-ig, 316. f.-ig, 317. f.-ig, 318. f.-ig, 319. f.-ig, 320. f.-ig, 321. f.-ig, 322. f.-ig, 323. f.-ig, 324. f.-ig, 325. f.-ig, 326. f.-ig, 327. f.-ig, 328. f.-ig, 329. f.-ig, 330. f.-ig, 331. f.-ig, 332. f.-ig, 333. f.-ig, 334. f.-ig, 335. f.-ig, 336. f.-ig, 337. f.-ig, 338. f.-ig, 339. f.-ig, 340. f.-ig, 341. f.-ig, 342. f.-ig, 343. f.-ig, 344. f.-ig, 345. f.-ig, 346. f.-ig, 347. f.-ig, 348. f.-ig, 349. f.-ig, 350. f.-ig, 351. f.-ig, 352. f.-ig, 353. f.-ig, 354. f.-ig, 355. f.-ig, 356. f.-ig, 357. f.-ig, 358. f.-ig, 359. f.-ig, 360. f.-ig, 361. f.-ig, 362. f.-ig, 363. f.-ig, 364. f.-ig, 365. f.-ig, 366. f.-ig, 367. f.-ig, 368. f.-ig, 369. f.-ig, 370. f.-ig, 371. f.-ig, 372. f.-ig, 373. f.-ig, 374. f.-ig, 375. f.-ig, 376. f.-ig, 377. f.-ig, 378. f.-ig, 379. f.-ig, 380. f.-ig, 381. f.-ig, 382. f.-ig, 383. f.-ig, 384. f.-ig, 385. f.-ig, 386. f.-ig, 387. f.-ig, 388. f.-ig, 389. f.-ig, 390. f.-ig, 391. f.-ig, 392. f.-ig, 393. f.-ig, 394. f.-ig, 395. f.-ig, 396. f.-ig, 397. f.-ig, 398. f.-ig, 399. f.-ig, 400. f.-ig, 401. f.-ig, 402. f.-ig, 403. f.-ig, 404. f.-ig, 405. f.-ig, 406. f.-ig, 407. f.-ig, 408. f.-ig, 409. f.-ig, 410. f.-ig, 411. f.-ig, 412. f.-ig, 413. f.-ig, 414. f.-ig, 415. f.-ig, 416. f.-ig, 417. f.-ig, 418. f.-ig, 419. f.-ig, 420. f.-ig, 421. f.-ig, 422. f.-ig, 423. f.-ig, 424. f.-ig, 425. f.-ig, 426. f.-ig, 427. f.-ig, 428. f.-ig, 429. f.-ig, 430. f.-ig, 431. f.-ig, 432. f.-ig, 433. f.-ig, 434. f.-ig, 435. f.-ig, 436. f.-ig, 437. f.-ig, 438. f.-ig, 439. f.-ig, 440. f.-ig, 441. f.-ig, 442. f.-ig, 443. f.-ig, 444. f.-ig, 445. f.-ig, 446. f.-ig, 447. f.-ig, 448. f.-ig, 449. f.-ig, 450. f.-ig, 451. f.-ig, 452. f.-ig, 453. f.-ig, 454. f.-ig, 455. f.-ig, 456. f.-ig, 457. f.-ig, 458. f.-ig, 459. f.-ig, 460. f.-ig, 461. f.-ig, 462. f.-ig, 463. f.-ig, 464. f.-ig, 465. f.-ig, 466. f.-ig, 467. f.-ig, 468. f.-ig, 469. f.-ig, 470. f.-ig, 471. f.-ig, 472. f.-ig, 473. f.-ig, 474. f.-ig, 475. f.-ig, 476. f.-ig, 477. f.-ig, 478. f.-ig, 479. f.-ig, 480. f.-ig, 481. f.-ig, 482. f.-ig, 483. f.-ig, 484. f.-ig, 485. f.-ig, 486. f.-ig, 487. f.-ig, 488. f.-ig, 489. f.-ig, 490. f.-ig, 491. f.-ig, 492. f.-ig, 493. f.-ig, 494. f.-ig, 495. f.-ig, 496. f.-ig, 497. f.-ig, 498. f.-ig, 499. f.-ig, 500. f.-ig, 501. f.-ig, 502. f.-ig, 503. f.-ig, 504. f.-ig, 505. f.-ig, 506. f.-ig, 507. f.-ig, 508. f.-ig, 509. f.-ig, 510. f.-ig, 511. f.-ig, 512. f.-ig, 513. f.-ig, 514. f.-ig, 515. f.-ig, 516. f.-ig, 517. f.-ig, 518. f.-ig, 519. f.-ig, 520. f.-ig, 521. f.-ig, 522. f.-ig, 523. f.-ig, 524. f.-ig, 525. f.-ig, 526. f.-ig, 527. f.-ig, 528. f.-ig, 529. f.-ig, 530. f.-ig, 531. f.-ig, 532. f.-ig, 533. f.-ig, 534. f.-ig, 535. f.-ig, 536. f.-ig, 537. f.-ig, 538. f.-ig, 539. f.-ig, 540. f.-ig, 541. f.-ig, 542. f.-ig, 543. f.-ig, 544. f.-ig, 545. f.-ig, 546. f.-ig, 547. f.-ig, 548. f.-ig, 549. f.-ig, 550. f.-ig, 551. f.-ig, 552. f.-ig, 553. f.-ig, 554. f.-ig, 555. f.-ig, 556. f.-ig, 557. f.-ig, 558. f.-ig, 559. f.-ig, 560. f.-ig, 561. f.-ig, 562. f.-ig, 563. f.-ig, 564. f.-ig, 565. f.-ig, 566. f.-ig, 567. f.-ig, 568. f.-ig, 569. f.-ig, 570. f.-ig, 571. f.-ig, 572. f.-ig, 573. f.-ig, 574. f.-ig, 575. f.-ig, 576. f.-ig, 577. f.-ig, 578. f.-ig, 579. f.-ig, 580. f.-ig, 581. f.-ig, 582. f.-ig, 583. f.-ig, 584. f.-ig, 585. f.-ig, 586. f.-ig, 587. f.-ig, 588. f.-ig, 589. f.-ig, 590. f.-ig, 591. f.-ig, 592. f.-ig, 593. f.-ig, 594. f.-ig, 595. f.-ig, 596. f.-ig, 597. f.-ig, 598. f.-ig, 599. f.-ig, 600. f.-ig, 601. f.-ig, 602. f.-ig, 603. f.-ig, 604. f.-ig, 605. f.-ig, 606. f.-ig, 607. f.-ig, 608. f.-ig, 609. f.-ig, 610. f.-ig, 611. f.-ig, 612. f.-ig, 613. f.-ig, 614. f.-ig, 615. f.-ig, 616. f.-ig, 617. f.-ig, 618. f.-ig, 619. f.-ig, 620. f.-ig, 621. f.-ig, 622. f.-ig, 623. f.-ig, 624. f.-ig, 625. f.-ig, 626. f.-ig, 627. f.-ig, 628. f.-ig, 629. f.-ig, 630. f.-ig, 631. f.-ig, 632. f.-ig, 633. f.-ig, 634. f.-ig, 635. f.-ig, 636. f.-ig, 637. f.-ig, 638. f.-ig, 639. f.-ig, 640. f.-ig, 641. f.-ig, 642. f.-ig, 643. f.-ig, 644. f.-ig, 645. f.-ig, 646. f.-ig, 647. f.-ig, 648. f.-ig, 649. f.-ig, 650. f.-ig, 651. f.-ig, 652. f.-ig, 653. f.-ig, 654. f.-ig, 655. f.-ig, 656. f.-ig, 657. f.-ig, 658. f.-ig, 659. f.-ig, 660. f.-ig, 661. f.-ig, 662. f.-ig, 663. f.-ig, 664. f.-ig, 665. f.-ig, 666. f.-ig, 667. f.-ig, 668. f.-ig, 669. f.-ig, 670. f.-ig, 671. f.-ig, 672. f.-ig, 673. f.-ig, 674. f.-ig, 675. f.-ig, 676. f.-ig, 677. f.-ig, 678. f.-ig, 679. f.-ig, 680. f.-ig, 681. f.-ig, 682. f.-ig, 683. f.-ig, 684. f.-ig, 685. f.-ig, 686. f.-ig, 687. f.-ig, 688. f.-ig, 689. f.-ig, 690. f.-ig, 691. f.-ig, 692. f.-ig, 693. f.-ig, 694. f.-ig, 695. f.-ig, 696. f.-ig, 697. f.-ig, 698. f.-ig, 699. f.-ig, 700. f.-ig, 701. f.-ig, 702. f.-ig, 703. f.-ig, 704. f.-ig, 705. f.-ig, 706. f.-ig, 707. f.-ig, 708. f.-ig, 709. f.-ig, 710. f.-ig, 711. f.-ig, 712. f.-ig, 713. f.-ig, 714. f.-ig, 715. f.-ig, 716. f.-ig, 717. f.-ig, 718. f.-ig, 719. f.-ig, 720. f.-ig, 721. f.-ig, 722. f.-ig, 723. f.-ig, 724. f.-ig, 725. f.-ig, 726. f.-ig, 727. f.-ig, 728. f.-ig, 729. f.-ig, 730. f.-ig, 731. f.-ig, 732. f.-ig, 733. f.-ig, 734. f.-ig, 735. f.-ig, 736. f.-ig, 737. f.-ig, 738. f.-ig, 739. f.-ig, 740. f.-ig, 741. f.-ig, 742. f.-ig, 743. f.-ig, 744. f.-ig, 745.

Sertés-konzumvásár. (A székeslővárosi sertés-vásár és közvágóhid intézése.) Október 30-án. Előhajítás: Zsirterítés, egymint őrög I. rendű 350 kilogramm felül — darab, II. rendű 280—350 kilogramm — darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogramm felül — darab, közép 220—300 kilogramm — darab, könnyű 220 kilogramm — darab, süldő — darab, malac — kilogramm — darab. Összesen — darab. Hussterítés egymint: nehéz 300 kilogramm felül — darab, könnyű 240—300 kilogramm — darab, süldő — darab, malac 40 kilogramm — darab. Összesen — darab. Főhajítás összege 668 darab. Előző napi maradvány 487 darab; összesen 1145 darab. Eladatott 626 db. Maradvány 619 darab. A vásár irányzata élénk volt. — Következő árak jegyeztettek: Zsirterítés: őrög I. r. 350 kgr.-on felül 98 — fillérig, II. rendű 280—350 kilogramm 86—90 fillérig, kanló — fillérig, silány 64—78 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogramm felül 96—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogramm 84—93 fillérig, fiatal könnyű 220 kilogramm 78—88 fillérig, süldő 59—72 fillérig, malac — fillérig. Hussterítés: Nehéz 300 kilogramm felül — fillérig, könnyű 140—300 kilogramm — fillérig, süldő — fillérig, malac 40 kilogramm — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként elsőlyban.

Bécsi juhvásár. Október 30. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a földhajtás 4072 darab juh volt. Arak legkisebb kivételtől 43—54 fillér, kivételesen — fillér, anyajuh 42—46 korona páronként. Az irányzat élénk.

Bécsi szarvashavásár. Október 30. (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhozott: 3248 darab borjut, 2939 darab élős sertés, 1632 darab levágott sertés, 640 darab levágott juhot, 154 darab bárányt.

Eladói árak: Élős borjú 80—108 fill., elsőrendű 112—116 fillér, legelője 116—124 fillér, lev. borjú 83—100 fillér, elsőrendű — fillér, zsirterítés 106—114 fillér, fiatal sertés 70—90 fillér, kivételesen — fillér, levágott nehéz sertés 104—112 fillér, kivételesen — fillér, husra hízalt — fillér, zsirra hízalt sertés — fillér, könnyű sertés 106—114 fillér, elsőrendű süldő 90—110 fill., élő juh — fillér, levágott juh 56—60 fillér, bosnyák silányabb sertések — fillér, kilogrammonként. Bárány 12—26 — korona páronként.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 30.

Elegendő vételkedv mellett 35.000 métermássa buza került forgalomba tartott árakon.

Rozsban változatlan árak maradtak.

Zabban 10 fillérrel emelkedtek az árak.

Tengeriben nem volt forgalom.

Eladatott:

Buza. Tiszavideki: 600 mm. 81-5 k. 8 K. — f., 100 mm. 82 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 81-5 k. 8 K. — f., 500 mm. 81-5 k. 7 K. 97½ f., 100 mm. 81-5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 500 mm. 81-5 k. 7 K. 97½ f., 1250 mm. 81 k. 8 K. — f., 1100 mm. 81 k. 7 K. 97½ f., 1000 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 800 mm. 81 k. 7 K. 97½ f., 100 mm. 81 k. 8 K. — f., 300 mm. 81 k. 7 K. 97½ f., 500 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 81 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 87½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 87½ f., 500 mm. 80-5 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 80-5 k. 7 K. 90 f., 800 mm. 80 k. 7 K. 67½ f., 100 mm. 79-5 k. 7 K. 77½ f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f.

Fejérmegyei: 500 mm. 78-5 k. 7 K. 55 f., 2000 mm. 79 k. 7 K. 82½ f.

Pestmegyei: 100 mm. 81 k. 7 K. 77½ f., 600 mm. 80 k. 7 K. 77½ f., 500 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 700 mm. 80 k. 7 K. 75 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 75 f., 700 mm. 80 k. 7 K. 70 f., 150 mm. 79 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 75 f.

Bánsági: 400 mm. 79 k. 7 K. 75 f.

Bécs-Földvári: 3200 mm. 78-5 k. 7 K. 72½ f.

Bécskeréki: 3000 mm. 78-5 k. 7 K. 62½ f., 2000 mm. 78-5 k. 7 K. 62½ f.

Csanádi: 1000 mm. 78-5 k. 7 K. 67½ f.

Pancsovai: 200 mm. 79-5 k. 7 K. 57½ f.

Újvidéki: 2180 mm. 78-5 k. 7 K. 32½ f.

Mind három hónapra:

Rosa: 300 mm. 6 K. 62 f., 100 mm. 6 K. 40 f.

paritásra:

Arpa: 100 mm. 5 K. 65 f.

Zab: 100 mm. 6 K. 60 f., 200 mm. 6 K. 45 f., 300 mm. 6 K. 85 f., 100 mm. 6 K. 32½ f.

Lucerna (I. rendű): 230 mm. 61 K. 50 f.

Késszépítés mellett:

A kasszár hivatalos jegyzése a budapesti ár- és értéktözsde szokásai szerint késszépítésben 50 kilogrammonként — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza	Kilós	Kilogramm		Kilós	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki új	70	0,—	0,—	80	7,65	7,70
"	77	0,—	0,—	81	7,70	7,75
"	78	0,—	0,—	82	7,75	7,80
"	79	0,—	0,—	83	7,80	7,85
"	79	0,—	0,—	84	7,85	7,90
"	79	0,—	0,—	85	7,90	7,95
"	79	0,—	0,—	86	7,95	8,00
"	79	0,—	0,—	87	8,00	8,05
"	79	0,—	0,—	88	8,05	8,10
"	79	0,—	0,—	89	8,10	8,15
"	79	0,—	0,—	90	8,15	8,20
"	79	0,—	0,—	91	8,20	8,25
"	79	0,—	0,—	92	8,25	8,30
"	79	0,—	0,—	93	8,30	8,35
"	79	0,—	0,—	94	8,35	8,40
"	79	0,—	0,—	95	8,40	8,45
"	79	0,—	0,—	96	8,45	8,50
"	79	0,—	0,—	97	8,50	8,55
"	79	0,—	0,—	98	8,55	8,60
"	79	0,—	0,—	99	8,60	8,65
"	79	0,—	0,—	100	8,65	8,70
"	79	0,—	0,—	101	8,70	8,75
"	79	0,—	0,—	102	8,75	8,80
"	79	0,—	0,—	103	8,80	8,85
"	79	0,—	0,—	104	8,85	8,90
"	79	0,—	0,—	105	8,90	8,95
"	79	0,—	0,—	106	8,95	9,00
"	79	0,—	0,—	107	9,00	9,05
"	79	0,—	0,—	108	9,05	9,10
"	79	0,—	0,—	109	9,10	9,15
"	79	0,—	0,—	110	9,15	9,20
"	79	0,—	0,—	111	9,20	9,25
"	79	0,—	0,—	112	9,25	9,30
"	79	0,—	0,—	113	9,30	9,35
"	79	0,—	0,—	114	9,35	9,40
"	79	0,—	0,—	115	9,40	9,45
"	79	0,—	0,—	116	9,45	9,50
"	79	0,—	0,—	117	9,50	9,55
"	79	0,—	0,—	118	9,55	9,60
"	79	0,—	0,—	119	9,60	9,65
"	79	0,—	0,—	120	9,65	9,70
"	79	0,—	0,—	121	9,70	9,75
"	79	0,—	0,—	122	9,75	9,80
"	79	0,—	0,—	123	9,80	9,85
"	79	0,—	0,—	124	9,85	9,90
"	79	0,—	0,—	125	9,90	9,95
"	79	0,—	0,—	126	9,95	10,00
"	79	0,—	0,—	127	10,00	10,05
"	79	0,—	0,—	128	10,05	10,10
"	79	0,—	0,—	129	10,10	10,15
"	79	0,—	0,—	130	10,15	10,20
"	79	0,—	0,—	131	10,20	10,25
"	79	0,—	0,—	132	10,25	10,30
"	79	0,—	0,—	133	10,30	10,35
"	79	0,—	0,—	134	10,35	10,40
"	79	0,—	0,—	135	10,40	10,45
"	79	0,—	0,—	136	10,45	10,50
"	79	0,—	0,—	137	10,50	10,55
"	79	0,—	0,—	138	10,55	10,60
"	79	0,—	0,—	139	10,60	10,65
"	79	0,—	0,—	140	10,65	10,70
"	79	0,—	0,—	141	10,70	10,75
"	79	0,—	0,—	142	10,75	10,80
"	79	0,—	0,—	143	10,80	10,85
"	79	0,—	0,—	144	10,85	10,90
"	79	0,—	0,—	145	10,90	10,95
"	79	0,—	0,—	146	10,95	11,00
"	79	0,—	0,—	147	11,00	11,05
"	79	0,—	0,—	148	11,05	11,10
"	79	0,—	0,—	149	11,10	11,15
"	79	0,—	0,—	150	11,15	11,20
"	79	0,—	0,—	151	11,20	11,25
"	79	0,—	0,—	152	11,25	11,30
"	79	0,—	0,—	153	11,30	11,35
"	79	0,—	0,—	154	11,35	11,40
"	79	0,—	0,—	155	11,40	11,45
"	79	0,—	0,—	156	11,45	11,50
"	79	0,—	0,—	157	11,50	11,55
"	79	0,—	0,—	158	11,55	11,60
"	79	0,—	0,—	159	11,60	11,65
"	79	0,—	0,—	160	11,65	11,70
"	79	0,—	0,—	161	11,70	11,75
"	79	0,—	0,—	162	11,75	11,80
"	79	0,—	0,—	163	11,80	11,85
"	79	0,—	0,—	164	11,85	11,90
"	79	0,—	0,—	165	11,90	11,95
"	79	0,—	0,—	166	11,95	12,00
"	79	0,—	0,—	167	12,00	12,05
"	79	0,—	0,—	168	12,05	12,10
"	79	0,—	0,—	169	12,10	12,15
"	79	0,—	0,—	170	12,15	12,20
"	79	0,—	0,—	171	12,20	12,25
"	79	0,—	0,—	172	12,25	12,30
"	79	0,—	0,—	173	12,30	12,35
"	79	0,—	0,—	174	12,35	12,40
"	79	0,—	0,—	175	12,40	12,45
"	79	0,—	0,—	176	12,45	12,50
"	79	0,—	0,—	177	12,50	12,55
"	79	0,—	0,—	178	12,55	12,60
"	79	0,—	0,—	179	12,60	12,65
"	79	0,—	0,—	180	12,65	12,70
"	79	0,—	0,—	181	12,70	12,75
"	79	0,—	0,—	182	12,75	12,80
"	79	0,—	0,—	183	12,80	12,85
"	79	0,—	0,—	184	12,85	12,90
"	79	0,—	0,—	185	12,90	12,95
"	79	0,—	0,—	186	12,95	13,00
"	79	0,—	0,—	187	13,00	13,05
"	79	0,—	0,—	188	13,05	13,10
"	79	0,—	0,—	189	13,10	13,15
"	79	0,—	0,—	190	13,15	13,20
"	79	0,—	0,—	191	13,20	13,25
"	79	0,—	0,—	192	13,25	13,30
"	79	0,—	0,—	193	13,30	13,35
"	79	0,—	0,—	194	13,35	13,40
"	79	0,—	0,—	195	13,40	13,45
"	79	0,—	0,—	196	13,45	13,50
"	79	0,—	0,—	197	13,50	13,55
"	79	0,—	0,—	198	13,55	13,60
"	79	0,—	0,—	199	13,60	13,65
"	79	0,—	0,—	200	13,65	13,70

Egyéb gabonafajták		Kilós		Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig	K.-tól	K.-ig
Rozsa	új elsőrendű	70—75	6,45	6,40	
"	másodrendű		6,30	6,45	
Arpa	lakarmány	60—65	5,45	5,45	
"	egyetlen való	60—65	5,35	5,45	
"	Köztársaság való	60—65	5,25	5,45	
Zab	elsőrendű	60—65	5,15	5,40	
Tengeri	elsőrendű	60—65	5,05	5,40	
"	másodrendű		5,00	5,40	
Repece	elsőrendű	60—65	10,—	10,00	
"	bánsági		10,—	10,00	
Köles	elsőrendű	60—65	5,60	5,60	

A határidőszület folyamán a következő kőtekek történtek:

Októberi buza 1902. —
 Áprilisi buza 1903. 7.43—7.42—7.45—7.40
 Októberi rozs 1902. —
 Októberi rozs 1903. 6.51—6.47
 Októberi zab 1902. —
 Áprilisi zab 1903. 6.33—6.30
 Májusi tengeri 1903. 6.74—6.75—6.73—6.71
 Augusztusi repece 1902. —

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902. —
 Áprilisi buza 1903. 7.40—7.41
 Októberi rozs 1902. —
 Áprilisi rozs 1903. 6.46—6.47
 Októberi zab 1902. —
 Áprilisi zab 1903. 6.30—6.31
 Májusi tengeri 1903. 6.70—6.72
 Augusztusi repece 1902. —

Déliután fél 5 órakor zárult:

Buza októberi 1902. —
 Áprilisi buza 1903. 7.41—7.42
 Októberi rozs 1902. —
 Áprilisi rozs 1903. 6.47—6.48
 Októberi zab 1902. —
 Áprilisi zab 1903. 6.30—6.31
 Májusi tengeri 1903. 6.71—6.73
 Augusztusi repece 1902. —

A budapesti értéktözsde.

A mai tőzsdén jobb-különbözői hírekre és bécsi véleményváltásokra az irányzat megváltozott és az értékek árfolyamai javultak, később azonban az üzletlenség következtében az értékek csökkentek.

Óreg nehéz (párónként 400 kilogramm terjedő súlyban) 112-114 fillérig. Óreg közép (párónként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm terjedő súlyban) 118-120 fillérig. Fialat közép (párónként 251-320 kilogramm terjedő súlyban) 118-120 fillérig. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240-280 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — III. Romániai szedett: Nehéz (párónként 320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Közép (párónként 250-320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — IV. Romániai szedett (Stachl): Nehéz (párónként 320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. Közép (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérig. — V. Szepesi: Nehéz (párónként 260 kilogramm terjedő súlyban) 115-116 fillérig. Közép (párónként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 112-114 fillérig. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 112-114 fillérig.

Sertéslejtés szám 1902. okt. 28. napján volt készlet 47 019 darab. — 1902. okt. 29. napján felhajtott 690 darab. — 1902. okt. 29. napján elszállított 880 darab. 1902. október 30. napjára maradt készletben 46 829 darab.

Napirend.

Napirend: Péntek, október 31. — Római katolikus: Farkas. — Protestáns: Reform. cml. — Görög-ortox: (október 18.) Lukács. — Zsidó: Tischni 30. Rosched. — Nap két: 6 óra 28 perccor. — Nyugszik: 4 óra 26 perccor. — Hold két: 6 óra 21 perccor reggel. — Nyugszik: 4 óra 39 perccor délután. — Ujhold 9 óra 14 perc délelőtt. A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor. A képviselők elnöke fogad 9-10-ig. Nemzeti Múzeum. Ásványtár, nyitva van d. e. 9 órától délután 1 óráig. Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig. Nemzeti Szalon állandó kiállítás a (Ferenczy-ter) 9. sz.) d. e. 9 órától este 8-ig. Belépő-díj 50 fillér. (Utolsó nap.) Árvai kiállítás az iparművészeti múzeumban nyitva 9-5-ig. (Utolsó nap.) Technológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9-1-ig. Mesógyasági Múzeum (Kerepesi-út 72. sz.) délelőtt 9-1 óráig. Költészeki Múzeum a Városligetben délelőtt 9 órától 12-ig és délután 2 óráig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9-1 óráig.

As Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10-12-ig. Múzeum könyvtár d. e. 9-1 óráig. Akadémiai könyvtár délután 3-7-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig, d. u. 3-5-ig. Szakértői hivatal könyvtára és térképgyűjteménye délelőtt 10-1 óráig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtára, tudakozó osztálya és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletesség áruitásokat is eszközöl) a városi ipart csarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. A külföldi kiállítások központi üzlet: vezetője (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Viz állás.

Ok. Okt.	Ok. Okt.	Ok. Okt.	Ok. Okt.
80. 20.	80. 20.	8. 10.	8. 10.
Don	Schöding	M-Siget	0.40 0.40
Duna	Pápa	Tekcső	0.19 0.24
Lina	Lina	V-Namény	1.73 0.84
Bécs	Bécs	Tokaj	2.22 0.52
Pozsony	Pozsony	Tura-Füred	2.55 2.16
Komárom	Komárom	Szolnok	3. — 3.16
Budapest	Budapest	Csongrád	2.72 2.62
Paks	Paks	Szeged	2.10 2.10
Mohács	Mohács	Török-Bécs	2.18 2.15
Győr	Győr	Titell	2.90 2.84
Ujvidék	Ujvidék	Bárta	0.62 0.62
Pancsova	Pancsova	Topolya	1. — 0.91
Oradea	Oradea	Hód	2.80 0.80
Magyarfalva	Magyarfalva	Zemplén	1.73 1.73
Zala	Zala	Sajó	0.26 0.26
Tréncen	Tréncen	Hernád	0.80 0.18
Serev	Serev	Bereit	0.32 0.22
Sz. Gothárd	Sz. Gothárd	Körös	0. — 0. —
Sárvár	Sárvár	N-Vár	0.08 0.07
Győr	Győr	Békény	0.67 0.67
Pettin	Pettin	Tenke	0.09 0.09
Zákány	Zákány	Gurahonó	0.26 0.26
Burca	Burca	Borajonó	0.14 0.10
Eszék	Eszék	Gyoma	0.10 0.32
M-Szerdah.	M-Szerdah.	Békés	0.02 0.02
Zágráb	Zágráb	Gy-Fehérvár	0.08 0.14
Százok	Százok	Brazsienka	0.48 0.69
Mitrovica	Mitrovica	Sobor	0. — 0. —
Dofe	Dofe	Arad	0.82 0.78
Szatmár	Szatmár	Makó	0.21 0.14
N-Majtény	N-Majtény	R-Köztly	0.10 0.20
Latorca	Latorca	Kisúj	0.63 0.13
Monkás	Monkás	Temesvár	0.30 0.30
Homonna	Homonna	Bécs	0.16 0.10
Ung	Ung	Beasok	0.16 0.10

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, október 30.

Nyugat felől új maximum nyomul a kontinens felé, egybeesett pedig a levegőnyomás eloszlása csaknem változatlan maradt. Európában az idő hűvös és ködös. Kevés eső volt még Olaszországban, meg a Balkánon. Nálunk nyugaton, meg délen esett kevés eső, különben az idő borus és a hőmérséklet alig változott. Kildás: A hőmérséklet jelentékeny változásával borus, ködös idő várható, elvéve némi esővel.

Batcheller Birney Clark Philadelphíában a 17012. számú „Ujtások pneumatikus csőpostaberendezé- seken“

című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyártása céljából magyar gyárokkal összekötött keres; szabadalmát esetleg el is adja vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással

Kelemen és Társa Szabadalmi ügyvivő iroda Budapest, (Royal szálloda B.)

A 12821. számú
„Ujtások lendítőkerek nélküli gözgépeken“
című, 1898. április 27-ől kelt magyar szabadalomra
vevők vagy engedményesek kerestetnek.
Szíves ajánlatokat „W. R. 6799“ jel. al. Mosse
Rudolf, Bécs, I. Seilerstráste 2. továbbít.

ESKÜDTÉK ÉS ESKÜDTBÍRÁK
FIGYELMÉBE!
Most, hogy az évi esküdtézi tárgyalások megkezdődtek, szinte nélkülözhetetlen tanácsadója minden polgárnak, akit esküdtnök beívtak.
K. NAGY SÁNDOR
pesti esküdtörvényszéki bíró kitűnő
KÉZI KÖNYVE.
Ára 60 fillér
Az Esküdtek és Esküdtbírák Könyve, amely érthetően, röviden és mégis kimerítően felvilágosítja az esküdtek kötelességeiről és jogairól. A könyv, amely a Magyar könyvtár 158-156. száma, megrendelhető bármely könyvkereskedésbe. — Kiadás:
Lampel R. (Wodianer F. és Fial)
cs. és kir. udv. könyvkereskedése
Budapest, VI., Andrássy-út 21.

**Ideg- és nemi
gyengeségi állapotok**
impotentia,
alapos gyógyítására páratlan sikert
gyógyhatással folytán a legmeglehető-
ben ajánljuk
dr. Mitzger Tivadar
hírneves hydro-elektrotherapiail intézetét
BUDAPEST,
Teréz-körút 44., I. em.
Tapasztalt gyors és biztos eredmé-
nyek folytán honorárium teljes
gyógyulás után fizethető.
Rendelés délelőtt 8-1-ig, délután 2-8-ig.

BUTOROK
úgy készpénzért, mint
részletfizetésre
a leggyorsabbtól a
legújabb kivitelig
legújanyosabban
Barenten és Fuchs
testvéreké,
BUDAPEST,
VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen
és bérmentve.

**RÖPTÉBEN
A VILÁG
KÖRÜL.**
Diszes kiállítás, érde-
kös előadások.
Egyesít a szepet a
hasznossal.
Kétszázötvenhat
remek képből be-
mutatja a világ szé-
pségeit.
A képek magyarázó szö-
vegét írta:
TIMÁR SZANISZLÓ.
Ára díszalbumban
20 korona.
Megrendelhető a
LAMPEL R. féle
(Wodianer F. és Fial)
cs. és kir. udv. könyv-
kereskedésben
Budapest, Andrássy-út 21.

kész férfi-ruhákat
elegáns kivitelben,
új szabásban,
jutányos árak mellett
venni óhajt
ajánljuk
Leitersdorfer D. és fia
férfi-szabó céget
BUDAPEST,
Koronaherceg-utca 6.
Külön osztály méret
utáni rendelésekre.
Angol és skót különlegessé-
gek. Elismerett művészeti
szabás. Jutányos árak, nagy-
szövetraktár.
Méterenkinti eladás.
Alapított 1864.

A szenvedő emberiség öröme!
Dr. Garai Antal
a bőr- és nemibetegségek or-
szágos hírt szaktörőse, ki már
29 éve működik a téren, elhatározza, hogy a
Népszerű Utmutató
a nemibetegségek a ezek fészereit gyógykezeléshez című
kötet 20. oldalán terjedő munkája 30-ik kiadásának
népszerűségére a meg későbbben levő példányokat
teljesen ingyen
bocsátja a szenvedő emberiség rendelkezésére. A könyv
tartalmazza az összes újkori betegségeket (szifilisz, éjszaki
magányos, húgyvesztés, húgyvesztésküldetés, elgyengült
főrdő, bujafekély (syphilis, fehérvérzés stb.) alapos
leírását és legújabb ésszerű gyógykezelését. Tehát írjon
erte mindenki mind előbb, hogy ezen borus munkát
(volt Ára 2 ft 50 kr.) díjtalanul megkapassa. Postó
feljében 20 fillér bérlet küldendő. Szétküldés zárt borí-
tékban. Cím:
Dr. Garai Antal
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 24. sz.,
hol egyezményes a felolított betegségek ellen a munka
szerepe nátona rend d. e. 10-4-ig és 7-5-ig este.
Lecserélve azonnal valással a gyógykezelésről gondoskodik.

NORSJEGYEK
melyek másutt el vannak zálogosítva, saját pénz-
szemmel várom ki és azokra sokkal magasabb
kölcsönt adunk olcsó kamat mellett, vagy meg-
veszem a sorozatjegyek pontosan a napl áron és
vissza. Több ezer forint értékű, az esküdtírvár
adom **ugyanazokat** részlete-
zésre, a különbözött kézpénzben fizetem ki,
kérem a **zálogjegy** beküldését.
FLEISSIG SANDOR BANKHAZ
BUDAPEST, Erzsébet-körút 2.

UJ! UJ! UJ!
Villamos lámpa
zsebben is hordható, kényelmes, célszerű, tartós.
Mindenkinek szükséges szobák, lépcsők, folyo-
rók, műtőszobák megvilágítására. **Tíz-
féleknek** gyakorlatioknál rendkívül alkalmas.
Turistáknak nélkülözhetetlen, **orvosok**
és **szülésznek**ek éjjeli lámpáknak.
Több ezer **gyártmány, mindegyik**
piócékban, rakétaknak robbanás-
gátlóknak. **Az utazókészletek** megbe-
csületlen, ha éjjel megkeresik. **Házias-
szerek**ek öröme. Nincs többé gyertya-
padló és szőnyeg. **Gazdák**nak és **biro-
kosok**nak megv. tüzérs és lámpák ellen,
a csapadókra éjjel is fel lehet menni. Teljes
széles választás. Több ezer forint használat és ha
idővel kiég a telep újat 75 kr-ért adunk.
ÁRA 6 KORONA.
Utánvétellel vagy bérmentve az összeg előle-
ge beküldése mellett küldi a
Magyar bizományi részvénytársaság
Budapest, V. Váci-körút 16. I. em.

Olesőbb és jobb, mint bárhol.
Legnagyobb
budapesti
Több száz szoba dívalos asztalos- és kárpitos-butor, barokk, angol, szecesszió, ó-német
stb. stílusban, a leggyorsabbtól a legújabbig, a legmodernebb faanyagból, a garnitúrák be-
állításával, plüss, francia és angol szövetekkel, lézzen, raktáron kizárólag jó minőségben.
A tartósságért több évi kezességet nyújtunk.
Varga Mihály és Társai
magy. butoripar-társasága
BUDAPEST, IV., Koronaherceg-utca 2., Kigó-tér sarok.
A legújabb butor-albumunkat több mint 457 képpel 35 kr. beküldés ellenében bérmentve
küldjük. Bevásárlás esetén a 25 kr-ért visszatér.
Olesőbb és jobb, mint bárhol.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 31-én.

Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 31-én.

Constantin abbé.

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Halévy, Crémieux és Decourcelle. Fordította Paulay.

Személyek:

Constantin	Ujházi	Scottné	Alsözöly
Raynaud	Mihályfi	Miss Bettina	Ligeti
Lavardens	Horváth	Lavardensné	Lendvayné
De Larnac	Hetényi	Paulina	Vizváriné
Bernard	Gabányi		

Kezdeté 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 31-én.

Fedák Sári vendégfellépővel

Csókón szerzett vőlegény.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Szigeti József. Zenéjét szerzte: Serly Lajos.

Személyek:

Csontai	Balassa	Trauer	Vendrei
Béla	Góth	Eökljáró	Kazaliczky
Esti	Rostagni	Irmag	Tapolczai
Ábrai Irén	Fedák	Futaki	Szörényi
Barnyai	Pethes	Ripacs	Hegedűs
Olga	Nógrádi	Nefelejts	Nikó

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 31-én.

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperlin.)

Operett 3 felvonásban. Irta Raymond és Burani. Zenéjét szerzte Hervé. Fordították Rákosi Viktor és Makai Emil.

Személyek:

Piperlin	Boross	Leó	Szomori
Merlingard	Szilágyi	Colombo	Tomsányi
Bardinel	Ráthonyi	Zenaido	Szelestei
Votiver	Giróth	Ölénét	Kornai
Roussignac	Rubos	Anita	Marosi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 31-én.

A sarga csikó.

Népszínmű 3 felvonásban. Csepregy Ferencről.

Személyek:

Bakaj A.	Szordahelyi	Harasztos	Mátrai
Erzsike	Blahe	Gazsi	Delli
Csorna	Szabó A.	Bagó	Ujvári
Agnes	Siposné	Hegedűs	Várdai
Laci, fiuk	Vidor	Bögös	Kopácsi
Gelecséri	Németh	Klarinétos	Parányi
Peti	Raskó	Kecskésné	Izsóné

Kezdeté 7 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Péntek, 1902. október hó 31-én.

Angol élet.

Irta Ráth István.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Király-utca 71. Király-utca 71.

Rémí Tivadar, igazgató. Halmosai M., művezető

Pénztáryitás 7 órakor. Kezdeté 8 órakor.

A kitűnő Varieté-műsornak utolsó hete

továbbá a délmagyarországi és táncosnők

La belle Heloise Titcomb fellép.

THE 4 NOISET

a világ legjobb mű- és verseny-kerékpárosai.

Georg Bonhairs-csoport

a Varieté-színpad legnagyobb mulatványa,

valamint az összes kitűnő művészek fellépésével.

Belpolgárok elővetelben 70 kr., kaphatók: tőzsdéi Andrassy-ut

38. sz. és Károlyi-körút 31. (fűzőpajzsa és tőzsdéi Király u. 72.

Szombat, november 1-én és vasárnap, 2-án

mindkét napon 2 nagy előadás,

délután 4 órakor új műsorral, családok és gyermekek részére

főhelyekkel.

November hó 1-én tökéletes új szenzációs mű-

sor, csakis elsőrangú művészek fellépésével.

Legszébb könyvtár berendezek.

havi 2-3 korona részletfizetésre:

Szépirodalom, szakmunkák bel- és külföldi: Csm

Kelemen Gyula, Budapest VII., Dob-utca

91. sz. II. em. 15. levelezőlap elegendő. (Videkről

válaszfelvétel mellékelendő.)

Színházak heti műsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti színház	Vig. színház	Népszínház	Magyar színház
Szombat	Ördög Róbert	Az ember tragédiája A kaméliás hölgy	A molnár és gyermeke A csókón szerzett vőlegény	Molnár és gyermeke Casanova	A molnár és gyermeke Balkézről
cs. n. Vasárnap este	A lengyel zsidó She	Kurucok Párisban	A három grófné	Molnár és gyermeke Molnár és gyermeke	B. A. L. E. K. Balkézről

Fényes eredményeket értek el a táplálkozás terén a

"TRIUMPH"

GYÜMÖLCS-ZAB-KAKAOVAL

KUNZ TESTVÉREK

KÁVÉ- ÉS TEA-
BEVITELI CÉGTŐLgyermeknek, gyomor- és idegbajoknál, 1/2 kg. 35 kr. 40 césére
való. 22 szájú fők, számos rakár vidéken

BUDAPEST, V., Fűző-utca 9. szám.

FŐVÁROSI ORFEUM

Waldmann Imre igazgató

Nagymező-utca 17.

Ma utoljára: 24

Egy nyugtalan éjjel

nagy kórikus némajáték, előadja

Paul Martinetti

Egger-Rieser

tirol együttes

Fukushimas

japán akrobaták

Tarka Szinpad

A második éjjel

Az előadás 8 órakor kezdődik.

A téliertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara
hangversenyez.

Üzlethelyiség változás.

Évtizedek óta Bécsi-utca 3. sz. a. létező

porcellán és majolika gyári raktáramat

ugyanazon ház sarkhelyiségébe (jelenleg Tottis

és Kren) helyezem át.

Hogy az átköltözés terhes munkáját némiké-

pen csökkentsem, összes árukészletemet kiváit-

ságos olcsó áron árúsitom el, alkalmat

adva a nagyérdemű közönségnek, nem selejtes

áru, hanem elsőrangú porcellán-, majolika-,

üveg-, dísz- és használati-tárgyakat mélyen le-

szállított áron beszerezni.

FISCHER EMIL cs. és kir.

udvari szállító

Budapest, IV., Bécsi-utca 3.

LEGTÖBB
FŐNYEREMÉNYT
HECHT
BANKHÁZNÁL
NYERTÉK

NE VÁSÁROLJANAK

értéktelen és néha hamisított rumot.

Az összesek az egészre károsak.

„Battle Axe Jamaica Rum”

ismeretes mint

„The Nectar of Jamaica”

Minden üveg a cég

felügyelete alatt ere-

dítetett títve.

A. A. Baker & Co., London E. C.

Ezen védjegy az összes kitalálást. tör. védett.

CSAK elsőrangú cégeknek kapható.

A KI

Kossuth

korát

alaposan ismeri

akarja, azt a kort,

amelyben Kossuth

létezett a

háza sorsát irányította, rendelje

meg

1. Gracza György

sz 1848-49-iki magyar

szabadságharcz törté-

nete című nagy munkáját, a

mely a szabadságharcz

legkiemelkedőbb forrásokból

Ára 15 korona. Mind a két munka

külön-külön vagy együtt is meg

rendelhető csekély havi részlet-

fizetésre a kiadónál: Lampel

R. (Wodanow F. és fia) cs. és

kir. udv. könyvkereskedésé-

ben, Budapest, VI., Andrassy-ú

21. szám.

Látogassa meg az Angol királyt

Budapest, IV., Károly-körút 16.

Klein és Schwaroz férfiszabók.

Ne takarózkodjék az idővel, hanem mielőtt

On az őszi- és téli-ruha szükségletét besze-

rezné, tekintse meg a főváros legnagyobb

férfi-, flu- és gyermekruha-áruházát,

ahol On a következő legolcsóbb árak mellett

fedezheti ruhaszükségletét:

Férfi-osztály:

Téli kabát 14 frttól feljebb. Öltöny tiszta

gyapjuszövetből 15 frttól feljebb. Szőrme

bélésű mikádó 12 frttól feljebb. Zsolnai

lodenkabát 7 frttól feljebb. Raglán 13 frt-

tól feljebb.

Flu-osztály:

Téli kabát 8 frttól feljebb. Téli kabát

szőrmeallal 10 frttól feljebb. Öltöny

tiszta gyapjuszövetből, hosszú nadrággal

9 frttól feljebb, rövid nadrággal 7 frttól

feljebb.

Gyermekek-osztály:

Újdonságok gyermek kosztümökben a leg-

olcsóbb árban. Téli kabát 5 frttól feljebb.

Téli kabát szőrmeallal 7 frttól feljebb.

Téli kosztüm 4.50 frttól feljebb. Utazó-

és városi bundákból nagy választék.

JÓ SZIV SORSJEGY

Húzás november 15.

Főnyeremény 80000 korona. Játékterem 1948-ig.

Kapható 24 havi részletfizetésre.

Havi befizetés 5 db-ra 2 kor. 98 fillér.

Már az első részlet és 20 fillér ajándék díj el-

lenében megkapható a sorsjegyek sorozat és számt

tartalmazó részleteit azonnali játékjoggal.

Fleissig Sándor bankház, Budapest

Erzsébet-körút 2.

LEGOLCSÓBB

KOSZORÚ

bevásárlási forrás.

Dominics Katalin

ÉLŐ- ÉS MŰVIRAG-TERME.

Csak

Csak

17. SZ. József-körút 17. SZ.

A lakbérnegyed

alkalmával egy a jogász mint a

házi urak és lakók gyakran

érzik szükségét egy oly közönynek, a mely őket a

lakbérleti jog vitás kérdéseiben utbaigazítja.

Ára:

6 korona.

Egy ily közöny az Athenaeum rész-ára, kiadásában

jelent meg és ezime:

Lakbérleti

jog és eljárás

kapcsolatban

Budapest fővárosi lakbér-

leti szabályzatáról

és a m. kir. igazsá-

gügyminiszternek 1894.

évi 4873. száma rendo-

letével.

Írták:

Dr. Berényi Sándor

és

Dr. Gróber Károly

ügyvédek.

Kaphatók:

ATHENAEUM

írod. és nyomd.

részv.-társulatnál

BUDAPESTEN,

VII., Karposi-ut 54.,

valamint

minden könyvke-

reskedésben.

Ezen hasznos közönyvet — mely minden közönyke-

reskedésben kapható — egy a bírák és ügyvédek, mint a házi

urak és a közönség szíves figyelmébe ajánljuk.

